

Årsredovisning 2018

Dnr KS 2019/52

Fastställd av kommunstyrelsen 2019-04-09 § 30

Godkänd av kommunfullmäktige 2019-06-10 § 73

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Viktiga händelser under året	4
Mål för god ekonomisk hushållning.....	5
Personalredovisning	7
Intern kontroll.....	11
Handikappolitiska mål	12
Folkhälsoplanen	13
Energi- och klimatplan	14
Finansiella Mål	15
Ekonomisk analys	16
Kommunkoncern - sammanställd redovisning	21
Införande av komponentredovisning	27
Ekonomisk översikt	29
Resultaträkning.....	29
Balansräkning	30
Kassaflödesanalys	31
Noter.....	32
Redovisningsprinciper	37
Investeringsredovisning	39
Driftsredovisning.....	42
Kommunens verksamheter	44
Finansförvaltningen	44
Kommunstyrelsen	45
Tekniska verksamheten	47
Barn- och utbildningsnämnden	49
Socialnämnden	52
Kultur- och fritidsnämnden.....	57
Miljö- och byggnadsnämnden	60
Kommunfullmäktige	61
Kommunens revisorer	62
Bolag, nämnder och kommunalförbund	63
Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (GNATL)	64
Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)	65
Räddningstjänsten Dala Mitt (RDM)	66
Revisionsberättelse.....	68

Förvaltningsberättelse

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Det här året inleddes med en kommunstyrelseordförande men avslutades med en helt annan. Det är resultatet av det val till kommunfullmäktige som genomfördes i september och som gav en ny majoritet. Efter höstens val styrs Gagnefs kommun av Centerpartiet, Socialdemokraterna och Moderaterna.

2018 präglades till stor del av att det var ett valår. Såväl innan som efter valdagen. Efter valet beslutade den nya majoriteten att avskaffa tekniska nämnden och flytta det ansvaret till kommunstyrelsen. Dessutom påbörjades ett arbete med att flytta planfrågorna och de strategiska miljöfrågorna till kommunstyrelsen för att tillsammans med mark-, exploaterings- och utvecklingsfrågor samlas under en ny samhällsbyggnadsenhet. Avsikten är att få till en bättre styrning av lokalförsörjningen och att snabba på samhällsutvecklingsarbetet. Arbetet med att få till en bättre målstyrning av kommunens verksamhet har också fortsatt.

Gagnefs kommun redovisar för 2018 ett starkt ekonomiskt resultat. Resultatet på 17,7 miljoner kronor är 6,9 miljoner kronor bättre än budget. En stor del av överskottet i relation till budgeterat resultat kan förklaras med lägre kapitalkostnader, vilket till stora delar beror på övergången till komponentavskrivning och planerade men ej genomförda investeringar.

Det här betyder att kommunen för sjunde året i rad redovisar ett positivt ekonomiskt resultat. Dessutom innebär resultatet att kommunen nu har nått en positiv soliditet även då pensionsförpliktelser räknas in.

Det här är naturligtvis mycket glädjande. Samtidigt har vi befunnit oss på toppen av en högkonjunktur och då ska det ekonomiska resultatet vara positivt.

Runt hörnet väntar stora utmaningar, såväl för Gagnef som övriga kommuner i landet. De demografiska förändringarna medför att allt fler blir äldre samtidigt som vi har en stor tillväxt av barn och unga. Det innebär att färre ska försörja fler. En ekvation som är omöjlig att få ihop om det inte kombineras med effektiviseringar. Vi behöver digitalisera och automatisera sådant som är möjligt, önskvärt och på det sättet kan göras mer effektivt.

Fredrik Jarl

Kommunstyrelsens ordförande

Viktiga händelser under året

Återfinns under respektive nämnd

Mål för god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelsen illustreras genom en glad, tveksam eller ledsen gubbe.

Glad gubbe betyder att målet är uppnått.

Tveksam gubbe betyder att det tveksamt om målet uppnåtts.

Ledsen gubbe betyder att målet inte uppnåtts.

Vi ska bli fler!

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Antal invånare	10 241	10 271	Statistik hämtat från SCB per sista december
Antal nyproducerade lägenheter och småhus	2	18	Antal lägenheter och enbostadshus som fått slutbesked under året.

Vi erbjuder en meningsfull fritid

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
LUPP - svaret om det finns saker att göra på fritide	64,7% tycker ganska mycket/ väldigt mycket att göra	65,7% tycker ganska mycket/ väldigt mycket att göra	Lupp genomförds inte 2017. Siffrorna i kolumnen gäller undersökningen 2015. Resultatet av hela LUPP-undersökningen redovisas i ett separat dokument.
Antal ideella föreningar i kommunen	51	51	Koll i aktuellt föreningsregister
Antal besökare vid bibliotek (Djuråsbibliotek)	29 290	31 472	Besöksräknare (något osäkert, endast räknare vid en entré av två)
Antal besökare vid fritidsgårdar per månad	157	512	Årsbesök delat med 12 månader.

Vi är ett tryggt samhälle

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Brottsstatistik	453	358	Enligt statistik BRÅ helår brottstatistiken utvärderas varje kalender år. *Preliminär statistik.
LUPP	95,2%	90,9%	Lupp genomförds inte 2017. Siffrorna i kolumnen gäller undersökningen 2015. Det redovisas svaret om ungdomarna känner sig trygg i skolan.

Vi erbjuder goda förutsättningar för företagande och sysselsättning

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Antal ungdomar med försörjningsstöd	15	41	Aktuella ärenden i Procapita
Antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd	38	61	Aktuella ärenden i Procapita (uppföljning sker 181231)
Svenskt näringslivs ranking	184	223	Sv Näringslivs Ranking
Nettoökning av antal företag	6	39	Kommunens företagsregister

Vi bidrar till ett hållbart samhälle

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Andelen ekologiska/KRAV-märkta livsmedel som serveras i verksamheterna	32,0%	32,5%	Andel kostnader för inköp ekologiska livsmedel i förhållande alla livsmedelsinköp. From 2016 får man inte räkna MSC-märkt panerad fisk som ekologisk.
Andel miljöklassade bilar i kommunen	38,8%	34,1%	Enligt miljöbilsdefinitionen när fordonet köpes.
Antal resande med kollektivtrafiken	219 779	207 730	Antal påstiganden under 2018, underlag från Dalatrafik.

Vi ger våra barn och ungdomar bra förutsättningar för fortsatta studier och arbete

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Andel elever som uppnår målen i alla ämnen i åk 6 resp åk 9	84,0% (åk 6) 75,4% (åk 9)	93,9% (åk 6) 73,4% (åk 9)	Enligt SIRIS-skolverket
Alla ungdomar ska komma in på ett nationellt gymnasieprogram	96,0%	86,2%	Enligt SIRIS-skolverket

Vi ger möjlighet till ett värdigt liv och stärka människors självständighet

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Brukarundersökning hemtjänst	96%	94%	Helhetssyn brukarbedömning inom äldreomsorgen

Vi bedriver vår verksamhet med god ekonomisk hushållning

	2017-12	2018-12	Hur har vi mätt?
Budgetföljsamhet	-0,5%	1,5%	Nämndernas procentuella avvikelse mellan utfall och budget per sista december.

Kommunen har totalt 8 strategiska mål. I dokumentet "Verksamhet och budget 2018-2020" har målen förtydligats. Per 2018-12-31 bedöms 4 mål som uppfyllda, 2 mål bedöms som tveksamt om dem kan anses vara uppnått samt att två av kommunens strategiska mål inte är uppnått enligt de angivna indikatorerna. För att stödja bedömningen har utfallet för 2018 jämförts med utfallet av landets övriga kommuner. Utifrån de presenterade utfallen är det tveksamt om kommunen har uppnått mål för god

ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2018. Samtliga nämnder och kommunstyrelsen har arbetat fram ett nytt målpaket som styr kommunens utveckling och inriktning fram till 2022. Kopplingen mellan indikatorer och förväntat resultat kommer förenkla uppföljningen. Analysen av resultatet kommer tydliggöras och leda till att kommunfullmäktige får en bättre insyn i den ekonomiska och kvalitativa hushållningen.

Personalredovisning

Personalen utgör kommunens största resurs. Ca 2/3 av totala kostnaderna avser personalkostnader. I det här avsnittet redovisas vad som hänt inom personal- och arbetsgivarområdet under året och den personalstruktur som finns.

Kompetensförsörjning / Attraktiv arbetsgivare

Rekryteringar

Antalet annonserade/rekryterade tjänster ligger på en alltså hög nivå. Under 2018 har 147 tjänster annonserats. Detta avser både tillsvidareanställningar och tidsbegränsade anställningar. Orsaken är den generationsväxling som pågår och den ökade rörligheten på arbetsmarknaden.

Bemanningscentrum

Under 2018 övergick tidigare Vikariecentrum till att bli kommunens Bemanningscentrum. Uppdraget är att tillsätta ersättare i verksamheterna vid vikariebehov upp till 14 dagar. En tillsvidareanställd pool har rekryterats som arbetar årsarbetstid. Systemstödet för vikariehanteringen har ersatts med ett system som är sammankopplat med lönesystemet och digital hantering av timlöner har därför blivit möjligt. Även kommunens timanställda rekryteras och organiseras inom kommunens Bemanningscentrum.

Introduktionsdag nyanställda

I oktober genomfördes introduktionsdag för kommunens nyanställda. Syftet med introduktionsdagen är att de nyanställda ska få en helhetsbild av kommunen och dess organisation och uppdrag. Kommunstyrelsens ordförande välkomnar och alla förvaltningar representeras. Kommunens värdegrund, strategiska mål och vision presenteras.

Utbildning i kompetensbaserad rekrytering

Under hösten genomfördes utbildning i kompetensbaserad rekrytering för kommunens chefer samt fackliga representanter som ingår i rekryteringsprocess. Utbildare var Malin Lindelöw. Utbildningen syftar i att ge förutsättningar för kvalitetssäkrade rekryteringsprocesser.

Marknadsföring

Kommunen har deltagit vid flertalet mässor och arrangemang med syfte i att marknadsföra kommunen som arbetsgivare och arbetsplats. Deltagande har skett vid aktiviteter vid bl.a

- Studentmingel på Högskolan Dalarna
- Mässa i Mockfjärd
- "Nytt liv i Dalarna". Aktivitet vid Romme Alpin

Aspirantprogrammet

Under 2018 examinerades de första aspiranterna efter avslutat aspirantprogram. Aspirantprogrammet genomförs som ett samarbete mellan Gagnef, Falun, Borlänge, Säter, Ludvika och Smedjebackens kommuner. Gagnefs kommun hade fyra deltagare i programmet och vid programmets avslut hade samtliga deltagare klivit in i nya ledarroller.

Under hösten 2018 välkomnades tre nya aspiranter till den andra omgången av aspirantprogrammet

Feriepraktik

Under sommaren 2018 genomförde 65 nöjda ungdomar feriearbete. Ett hårt arbete genomfördes före sommaren för att hitta ferieplatser för samtliga, vilket var betydligt svårare än tidigare år, då flertalet föreningar ej haft möjlighet att ta emot feriepraktikanter.

Platsannonsering i Sociala medier

Under 2018 upphandlades avtal gällande köpta och sponsrade annonser i sociala medier.

Sunt arbetsliv

Arbetsmiljöutbildning

Arbetsmiljöutbildningen utvecklades under året, och utgick från Sunt Arbetslivs arbetsmiljöutbildning. Utbildningen riktar sig till chefer och skyddsombud och genomförs partsgemensamt med utbildare både från arbetsgivare och fack.

Utbildning i "Ny- och ombyggnationer ur ett arbetsmiljöperspektiv".

I februari genomfördes en utbildning för chefer och skyddsombud. Utbildningen skedde i samverkan mellan arbetsgivare (arbetsgivarens roll), ombudsman från lärarförbundet (skyddsombudets roll) samt Tekniska förvaltningen (byggherrens roll).

Syftet med utbildningen var en ökad kunskap och samverkan utifrån de olika rollerna.

Utbildning arbetsgivarens rehabiliteringsansvar

Med anledning av försäkringskassans förändrade krav på arbetsgivare i samband med rehabilitering genomfördes i september en utbildning utifrån arbetsgivarens rehabiliteringsansvar med kommunens chefer.

Sommarfest

Som ett tack för ett gott engagemang och arbete inbjöd Gagnefs kommun den sista maj till en sommarfest för alla kommunens medarbetare på Ängsholms folkpark. Kvällen bjöd på mat, underhållning och ett strålande väder. 400 glada medarbetare närvarade under kvällen.

Friskvård

Friskvården under året har bestått av friskvårdsbidrag om 200 kr/medarbetare/år samt aktivitetskort med möjlighet att vinna presentkort. Friskvården har även samordnat den årliga och uppskattade deltagandet vid blodomloppet. 380 av kommunens medarbetare deltog vid aktiviteten, och Gagnefs medarbetare syntes färgglatt rosa på sportfältet.

Jämställdhet och ickediskriminering

Gagnef har under året ingått i Länsstyrelsen Dalarnas projekt "Jämställt Hela Tiden". Projektet avslutades vid årsskiftet 2018.

Under 2018 har ett metodmaterial om jämställdhet och likabehandling kommunicerats ut på arbetsplatsträffar. Kommunens chefer har fått utbildning i metodmaterialet.

Den digitala utbildningen www.jamliktdalarna.se har genomförts för medarbetare. Inom kommunen genomförde 41% av medarbetarna utbildningen, vilket var det näst bästa deltagandet av alla deltagande arbetsgivare i projektet

Minnesgåva

Vid kommunfullmäktige i december tilldelades nio medarbetare en minnesgåva för 25-års anställning i kommunen

Nya rutiner vid kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier

Under året har nya och uppdaterade rutiner tydliggjorts och kommunicerats ut i organisationen avseende kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Detta med anledning av inspektion av diskrimineringsombudsmannen DO som fann att kommunens tidigare rutiner inte var tillräckligt tydliga.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2018 ökade från 6,11% till 7,8%. En hög ökning i jämförelse med tidigare år. Ökningen sker för både kvinnor och män, i samtliga åldersgrupper.

Företagshälsa

Kommunen har under året köpt insatser via företagshälsan motsvarande 850 000kr. De huvudsakliga insatserna är förebyggande insatser på individnivå (72% av kostnaderna)

Lokal lönebildning och anställningsvillkor

Analys Lönekartläggning

En större analysöversyn av lönekartläggning genomfördes under 2018, där både viktning och värdering av samtliga yrkesgrupper gicks igenom. Arbetet genomfördes partsgemensamt med ledningsgrupp och fackliga representanter. Analysen påvisade att inga osakliga löneskillnader förekommer

Chefsutbildning i Lokal Lönebildning

Analys lönekartläggning följdes upp med en utbildningsinsats för kommunens chefer i lokal lönebildning och individuell lönesättning. Utbildningen genomfördes under två dagar med syfte i att stärka chefernas kunskaper i den lokala lönebildningen och chefsens roll i processen.

Löneöversyn

Löneöversynen 2018 resulterade i efter analys och lönekartläggning följande prioriterade grupper i löneöversynen; forskollärare/fritidspedagoger, legitimerad personal inom HSL i äldreomsorgen, bibliotekarier samt socionomyrken med myndighetsutövning. För prioriterade grupper har ett utrymme om 3,5% fördelats, vilket motsvarar det planerade utfallet. För övriga yrkesgrupper har ett utrymme om 2,4% fördelats, vilket motsvarar det planerade utfallet. För Kommunals avtalsområde har nivåerna fördelats enligt garanterade nivåer som anges i centralt löneavtal.

Nya lönekriterier

Arbetsgivaren har i samverkan med de fackliga fastslagit nya lönekriterier gällande för hela kommunen. De tidigare lönekriterierna var baserade på den tidigare värdegrunden.

De nya lönekriterierna baseras på nya värdegrunden och med en tydligare koppling till målfyllelse

Riktlinjer vid tjänsteresa

Nya riktlinjer för ersättning vid tjänsteresa beslutats och anpassats till nytt centralt kollektivavtal RESE och gällande skattelagstiftning.

Övertalighet

Året har inneburit viss hantering av övertalighet. Detta inom kommunens integrationsverksamhet samt en verksamhet inom stöd och service, där behov av stöd minskat. Övertaligheten har hanterats med erbjudande om annat arbete inom kommunen. I vissa fall har trots erbjudanden övertaligheten resulterat till avslutad anställning.

Personal- och lönesystem

Under 2018 har förlängning, genom upphandling, skett av avtal för Heroma, personaldatasystemet, tillsammans med Rättviks- och Vansbros kommun.

Ledarutveckling

Partnerssamverkan med Högskolan Dalarna

Avtal för partnersamverkan mellan Dalarnas kommuner och Högskolan Dalarna och Gagnefs kommun tecknades under 2018. Avtalet som ingått heter "Avtal gällande partnersamverkan för forskningsbaserad utveckling av det offentliga ledarskapet i Dalarna" och benämns "LeDa".

Det övergripande syftet med LeDa är att främja utvecklingen av ett professionellt och hållbart effektivt ledarskap. LeDa ska utgå ifrån Medlemskommunernas behov, för att vara väl rustade att möta framtidens krav, samt gynna och skapa mervärde för respektive kommuns mål. Inom ramen för samverkan genomförs ledarutbildning för chefer samt ett utvecklingsråd för Dalarna med avstamp i det kommunala ledarskapet..

Digitala utbildningar för chefer

Under året har fyra omgångar digitala utbildningar för chefer kommunicerats ut.

- Lönesamtal och lönesättning
- Om kränkningar och skitsnack på jobbet
- Medarbetarsamtalet
- Allmänna bestämmelser AB

Ledarutbildning UL/UGL

Gagnefs kommun har under 2018 haft avtal från leverantör gällande ledarutbildning UL/UGL. Deltagande vid utbildningarna har skett i samband med nyanställning av nya chefer eller vid förändrade ledarroller. Upphandling gällande fortsatt avtal för UL/UGL var vid årsskiftet inte klart.

Nyckeltal/verksamhetsmätt	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Anställda vid utgången av året - tillsvidareanställda					
Antal	822	809	809	782	764
- varav kvinnor	85,8 %	84,9 %	84,1 %	81,6 %	84,5 %
- varav män	14,2 %	15,1 %	15,9 %	18,4 %	15,5 %
Antal årsarbetare	745,7	731,9	728,9	696,5	675,5
Antal annonserade tjänster under året (inkl tidsbeg. anst)	147	125	148	111	62
Antal avgångar under året (pension och egen uppsägning)	85	74	81	78	71
- varav p.g.a. pensionering	17	25	21	17	26
Ålder					
Medellålder	47,7	47,7	48,0	48,4	48,6
- kvinnor	47,8	47,9	48,4	48,8	49,0
- män	47,1	46,6	45,9	46,0	46,7
Andel					
- 60 år och äldre	15,6 %	15,8 %	16,4 %	17,3 %	15,6 %
- 50-59 år	32,3 %	34,2 %	34,4 %	33,0 %	36,8 %
- 40-49 år	26,5 %	26,0 %	25,8 %	24,1 %	25,9 %
- 30-39 år	18,1 %	16,6 %	16,1 %	17,9 %	17,1 %
- 29 år och yngre	7,5 %	7,4 %	7,3 %	7,7 %	4,6 %
Sysselsättningsgrader					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	90,7 %	90,5 %	90,2 %	89,0 %	89,2 %
- kvinnor	89,6 %	89,4 %	89 %	88,0 %	88,0 %
- män	97,2 %	96,7 %	96,8 %	94,0 %	95,7 %
Antal heltidsanställningar	501	491	489	470	467
- Andel heltidsanställningar	60,9 %	60,6 %	60,4 %	60,1 %	61,1 %
Antal deltidsanställningar	321	318	320	308	297
- varav kvinnor	96,3 %	95,3 %	95 %	94,8 %	95,3 %
- varav män	3,7 %	4,7 %	5 %	5,2 %	4,7 %
Andel					
- kvinnor som arbetar deltid	43,8 %	44,1 %	44,7 %	44,4 %	43,8 %
- män som arbetar deltid	10,2 %	12,2 %	12,4 %	13,2 %	11,7 %
Löner					
Medellön per månad	30 109	28 768	28 438	27 154	26 665
- kvinnor	29 602	28 288	28 067	26 861	26 276
- män	33 163	31 367	30 399	28 646	28 851
Medianlön per månad	28 210	26 634	26 272	25 200	24 675
- kvinnor	27 650	26 384	26 002	25 005	24 454
- män	31 330	29 656	28 150	27 250	27 417
Summa totalt utbetalda löner och arvoden	309 029 tkr	308 951 tkr	293 187 tkr	269 730 tkr	253 229 tkr
Sjukfrånvaro					
Sjukfrånvaro	7,8 %	6,11 %	6,58 %	6,44 %	6,23 %
- varav kvinnor	8,3 %	6,69 %	7,5 %	7,03 %	6,49 %
- varav män	5,2 %	3,48 %	2,8 %	3,68 %	4,91 %
Sjukfrånvaro ålder					
- 50 år och äldre	7,9 %	6,51 %	8,0 %	7,89 %	7,44 %
- 30-49 år	7,8 %	5,99 %	5,8 %	5,68 %	5,58 %
- 29 år och yngre	7,7 %	4,83 %	3,4 %	2,68 %	3,01 %
Sjukfrånvaron fördelad:					
- dag 1	3,2 %	4,14 %	2,9 %	3,0 %	2,6 %
- dag 2-14	33,2 %	37,49 %	32,1 %	32,3 %	29,0 %
- dag 15-90	19,7 %	19,22 %	18,3 %	19,5 %	17,9 %
- dag 91 -	43,9 %	39,15 %	46,7 %	45,2 %	50,5 %
Andel av sjukfrånvaron - 60 dagar eller mer	50,3 %	44,04 %	52,63 %	50,44 %	53,93 %
- för kvinnor	51,9 %	45,40 %	55,02 %	51,13 %	51,64 %
- för män	35,7 %	32,14 %	24,45 %	44,27 %	69,15 %
Antal sjukdagar per anställd	24	20,5	24	23	22
Andel anställda utan sjukdagar	20,93 %	22,27 %	22,59 %	26,22 %	28,98 %
Andel anställda med max 5 sjukdagar/år (frisknärvaro)	45,49 %	46,85 %	47,98 %	48,51 %	53,4 %

Intern kontroll

Intern kontroll ingår som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt och ska säkerställa

- att kommunen bedriver en ändamålsenlig och effektiv verksamhet,
- att kommunen har en tillförlitlig ekonomisk rapportering, samt
- att kommunen efterlever gällande lagar och förordningar.

Genom en god intern kontroll skapas förtroende för verksamheten. Intern kontroll påverkar alla delar av organisationen och är inte begränsad till uppföljning av ekonomi, utan ingår som en del av verksamhetsstyrning.

Intern kontroll omfattar riskbedömningar för organisationens verksamheter, framtagning av lämpliga arbetsrutiner och hjälpmedel samt kontroll i efterhand av att rutiner följs. En del av intern kontroll handlar om att säkerställa att kommunens redovisning är rättvisande samt att förhindra förluster eller extra kostnader på grund av avsiktliga eller oavsiktliga fel.

Socialförvaltningen har bedömt att fyra av de sex kontrollområden har planerade åtgärder genomförts.

Utvecklingsbehov finns inom bostadsförsörjning för nyanlända samt samarbetet med andrahandskontrakt mellan IFO och GBAB. Det området som socialförvaltningen ej klarade var det ekonomiska då resultatet visar - 3 miljoner. Dock har arbetet med budget i balans under året gett resultat då första prognosen våren 2018 visade ett resultat på -12 miljoner kronor. Under 2017 gjordes ett antal anpassningar till nya budgeten då ramen minskade med 8,2 miljoner kronor.

Kommunledningens åtta kontrollområden har fungerande rutiner varav fem är i behov av utveckling. Särskild mycket vikt ligger på vidareutvecklingen av kommunens prognos- och uppföljningsarbete, dokumenthantering, internkontrollarbete i kommunens helägda bolag samt momshantering.

I början av 2019 inleds ett utvecklingsarbete avseende kommunens interna kontrollarbete. Med stöd av ett nytt verksamhetssystem kommer den intern kontrollen speglas av utökad transparens och homogent arbete i samtliga verksamheter som ska bidra till förbättring och utveckling i organisationens processer samt målområden.

Handikappolitiska mål

Kommunfullmäktige antog 2013-12-09 ett nytt handikappolitiskt program. Syftet med det handikappolitiska programmet är att:

- ange inriktning för det handikappolitiska arbetet i Gagnefs kommun och beakta frågor som berör människor med funktionsnedsättning i det kommunala planeringsarbetet.
- uppmärksamma och åtgärda brister i miljön och inom olika samhällsområden, exempelvis brister i information, kommunikation och fysisk tillgänglighet, som hindrar människor med funktionsnedsättning att delta på lika villkor.

Inriktningsmål 1 - Bemötande

Anställda och förtroendevalda ska ha kunskap och vara medvetna om situationen för personer med funktionsnedsättning. I det ingår:

- Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning
- Respekt för privatlivet
- Arbete och sysselsättning

Inriktningsmål 2 - Kommunikativ tillgänglighet

Den kommunikativa tillgängligheten utökas så att informationen om kommunens tjänster, service och verksamhet är tillgänglig för alla som vill delta. I det ingår artiklar avseende:

- Tillgänglighet
- Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information
- Deltagande i det politiska och offentliga livet

Inriktningsmål 3 - Fysisk tillgänglighet

Den fysiska tillgängligheten utökas varje år så att alla som vill delta har tillgång till kommunens tjänster, service och verksamheter. I det ingår artiklar kring:

- Tillgänglighet
- Rätt att leva självständigt och att delta i samhället
- Deltagande i det politiska och offentliga livet
- Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott

Måluppfyllelse socialförvaltningen

Inriktningsmål 1

- Socialförvaltningen har kunnat erbjuda fler personer med funktionsnedsättning stöd att delta i arbetslivet genom sysselsättning och praktik. Arbete och utveckling som är kommunens dagliga verksamhet och arbetsmarknadsenhet arbetar för att utifrån ett individperspektiv hitta de bästa lösningarna för att ge deltagarna en bra sysselsättning/arbete.

Inriktningsmål 2

- Personalen inom LSS-verksamheten arbetar aktivt med att öka delaktigheten och brukarinflytandet. Syftet är att stärka brukarnas möjlighet till att själv kunna påverka sin vardag. Genomförandeplanen är ett viktigt verktyg i det arbetet och man har under året arbetat för att öka kvaliteten på den, med fokus på att vara lyhörd och uppmärksam på hur brukaren vill ha sina insatser utförda.
- Arbetet med barn och unga i LSS-verksamheten utvecklar kommunikationen och tillgången till information via läsplattor.

Inriktningsmål 3

- Personalen i LSS-verksamheten möjliggör för boende/deltagare att delta i de aktiviteter gällande kultur, idrott, fritidsverksamhet som anordnas i kommunen för dem.
- Personalen på våra äldreboende möjliggör att de boende får ta del av de aktiviteter som anordnas i anslutning till boendet.

Måluppfyllelse barn- och utbildningsförvaltningen

Inom förskola och skola är barn och elevers behov av särskilt stöd och anpassningar reglerat i lagtext. (skollag, lgr 11 och Lpfö 98). Det innebär att verksamheterna alltid utreder barnens/ elevernas behov och gör anpassningar utifrån dessa. Det gäller både fysiska anpassningar av miljön som pedagogiska anpassningar för att tillgodogöra sig undervisningen.

Måluppfyllelse tekniska förvaltningen

Inriktningsmål 1

- En stor andel av personalen inom tekniska förvaltningen har en daglig kontakt med allmänheten. Stor vikt läggs på ett respektfullt bemötande där våra kunder oavsett förutsättningar ska känna sig väl bemötta.
- Tekniska förvaltningen har kunnat erbjuda ett antal personer med nedsatt arbetsförmåga sysselsättning.

Inriktningsmål 2

- Tekniska förvaltningen finns tillgänglig via hemsida, telefon och besök på plats. Måluppfyllelse kultur- och fritidsförvaltningen

Måluppfyllelse kultur- och fritidsförvaltningen

Inriktningsmål 1

- Biblioteket har en biblioteksassistent med särskilt ansvar för tillgänglighetsfrågor. Denna deltar i fortbildning och vidareförmedlar till övrig personal.

Inriktningsmål 2

- Biblioteket erbjuder litteratur och information i form av anpassade medier. Exempel på det är ljudböcker, talböcker, punktskrift samt att man utbildar lärare, föräldrar och elever i hur man använder tekniska hjälpmedel för funktionsnedsatta för att de ska få möjlighet att ta del av litteratur och information i anpassad form.

Inriktningsmål 3

- Vid egna arrangemang används tillgängliga lokaler med hörslinga.

Kommunövergripande Inriktningsmål 3

- Fritidskontoret, kulturavdelningen och LSS samarbetar med kommunens kulturliv och föreningar för att kunna erbjuda personer med funktionsnedsättningar ett utbud av kultur och fritid. Olika föreningar har under året visat upp sin verksamhet och erbjudit personer med funktionsnedsättningar att prova på olika aktiviteter.
- Tekniska förvaltningen har ansvarat för genomförandet av de fysiska åtgärder som framkommit i övriga verksamheter inom kommunen.

Folkhälsoplanen

Folkhälsoarbete handlar om ett sektorsövergripande gemensamt förhållningssätt, där kommunens aktörer bidrar till allmänhetens trivsel och välmående.

Kommunen har tidigare haft en folkhälsoplanerare som representant i såväl regionens-, landstingets- och länsstyrelsens nätverk gällande folkhälsans olika målområden. Nätverken har till uppgift att förmedla kunskap, samverkan och befolkningens status kring aktuella målområden. Tjänsten har inte varit tillsatt under 2018.

I Gagnef har vi arbetat med:

Delaktighet och inflytande – exempel: elevrådsutbildning, matråd på skolorna, likabehandlingsplan, grannsamverkan, kultur i skolan, delaktighetsverkstan.

Trygga uppväxtvillkor – exempel: Regelbunden utvärdering med deltagare på föräldrautbildning, Deltagande i pilotstudie avseende metod för att identifiera riskfaktorer kopplade till att barn far illa, ABC-utbildning för föräldrar till barn 3-12 år.

Ökad fysisk aktivitet – exempel: hälsovecka, fritidsavdelningen arbetar kontinuerligt med att underlätta för idrottsföreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet.

Matvanor – exempel: skolornas matråd, tillsatt arbetsgrupp på Familjens hus med fokus på att förebygga övervikt och fetma hos barn.

ANDT – exempel: Tobaksgruppens kontinuerliga arbete på skolorna.

Energi- och klimatplan

Gagnefs kommun har en energi och klimatplan som sträcker sig över perioden 2013 - 2020. Verksamheterna har under åren arbetat i enlighet med planen.

Det övergripande målet är att

Den kommunala organisationen och dess bolag ska vara föregångare i arbetet för uthålliga energi- och transportsystem och verka för att minst följa nationella och regionala mål.

Detta är ett mål vi närmar oss genom en rad åtgärder enligt planen.

- Gagnefs kommun etablerar ett system för att kunna ta fram statistik för sin energianvändning per fastighet.
- Gagnefs kommun arbetar på att uppnå ett uthålligt energi- och transportsystem. Vid nyförvärv eftersträvas alltid miljömässigt bästa alternativen.
- Vid planering och byggande eftersträvas förtätning av redan etablerade område för att främja uthålliga energi- och transportsystem.
- Gagnefs kommun verkar för att den genomsnittliga användningen av fossila bränslen ska minska genom att föregå med gott exempel.
- Den genomsnittliga energianvändningen i byggnader minskar med långsiktigt energieffektiviserande åtgärder.
- Med små steg närmar vi oss målet att alla anställda i kommunen ska ha grundläggande kunskaper i energi- och klimatfrågor.
- Vi har en god beredskap för effekter av klimatförändringar.
- Vid upphandlingar kan vi ytterligare stärka rutinerna att ha ett kriterium som tar hänsyn till klimat och miljö.

Finansiella Mål

Finansiella delmål för 2018

- Kommunen ska uppnå ett överskott på 2 % i enlighet med det långsiktiga finansiella målet.
- Kommunkoncernens låneskuld får inte överstiga 60 tkr per invånare vid årets slut.
- Kommunkoncernens soliditet får inte understiga 20 % vid årets slut.

Enligt Verksamhet och budget 2018-2020

Långsiktiga finansiella mål

- Kommunen ska varje år uppnå ett överskott på 2 % räknat som andel av "summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning" inklusive eventuell balanskravsutjämning.
- Kommunen ska uppnå positivt eget kapital inklusive pensionsförpliktelser senast 2024.
- Kommunkoncernens låneskuld per invånare får inte överstiga 60 tkr under perioden fram till 2024 och ska vara under 45 tkr per invånare år 2024.
- Kommunkoncernens soliditet exklusive pensionsförpliktelser får inte understiga 20 % under perioden fram till 2024 och ska vara över 27 % år 2024.

Enligt Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning* fastställt långsiktiga finansiella mål för Gagnefs kommun. För 2018 har dessa mål preciserats i *Finansiella delmål för 2018*.

Finansiella mål	Mål	Utfall 2018	Mål uppfyllt	Utfall 2017
Kommunen ska uppnå ett överskott på 2 % av skatte- och utjämnings-intäkter	>2,0	2,89%	Ja	3,10%
Kommunkoncernens låneskuld får inte överstiga 60 tkr per invånare vid årets slut.	<60	51,0	Ja	49,7
Kommunkoncernens soliditet får inte understiga 20 % vid årets slut.	>20%	28,9%	Ja	28,0%

Alla finansiella delmål uppnås 2018. Kommunens överskott blev 2,89 % av skatte- och utjämnings-intäkterna. Även de två övriga finansiella målen om kommunkoncernens låneskuld och soliditet uppnås. Utifrån de stora investeringsbehov som finns både i kommunen och i dotterbolagen kan man förvänta sig att låneskulden per invånare kommer att öka de kommande åren. Sannolikt kommer även koncernsoliditeten att sjunka.

Målnivåerna för de finansiella delmålen förutsätter denna utveckling. Målnivåerna kan ses som tak för låneskulden och som golv för soliditeten i en expansiv investeringsfas.

Det långsiktiga finansiella målet om positivt eget kapital inklusive pensionsförpliktelser uppnås redan 2018. Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelser uppgår vid årsskiftet till 1,8 %. Det innebär att kommun vid 2018 års utgång har ett positivt eget kapital även när pensionsförpliktelserna är inkluderade.

Målen om skuld per invånare och positiv koncernsoliditet relaterar förutom överskottsmålet även till investeringstakten. Kommunen har haft en lång period av tillväxt. Antalet invånare ökar stadigt även om ökningen sker i en relativt långsam takt. Gagnefs kommun har ovanligt många barn i förhållande till invånarantalet. Det ökat trycket på vår skol- och förskoleverksamhet samtidigt som många av våra skolor är ålderstigna och i behov av renoveringar i olika omfattning. Det innebär att kommunen sannolikt inte kommer att klara målet om att låneskulden inte får överstiga 45 tkr år 2024. Analysen utgår från de finansieringsbehov kommunen själva har. Utöver detta tillkommer dotterbolagens investeringsbehov.

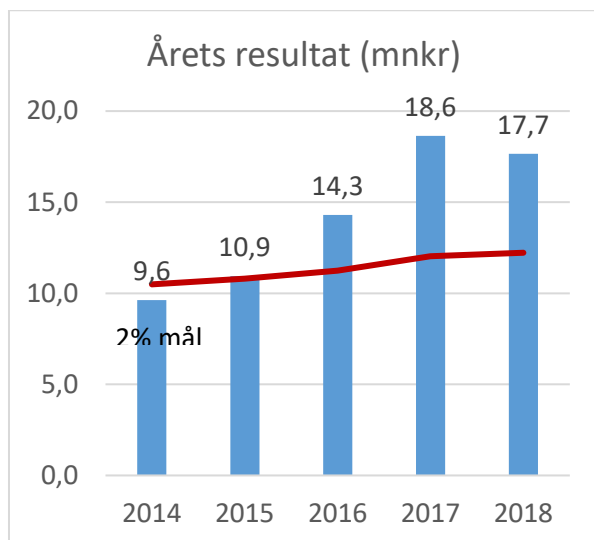
Det är däremot möjligt att målet om koncernsoliditet på 27 % år 2024 kan uppnås även om skulden ökar. Det förutsätter att kommunen och bolagen gör överskott som delfinansierar investeringarna.

Kommunen bör därför göra en översyn av det långsiktiga finansiella målet för kommunens låneskuld per invånare för att bedöma om målet överensstämmer med kommunens ambitioner.

Ekonomisk analys

Resultat

Kommunen lämnar som helhet ett resultat på 17,7 mnkr. Utfallet är 6,9 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 10,7 mnkr och innebär dessutom att kommunen med stor marginal klarar det finansiella överskottsmålet på 2 %.

Budgetavvikelse per nämnd

Resultatutfall (mnkr)	Anslag/ Budget	Av- vikelse	Avikelse %
Finansförvaltningen	607,2	-2,1	-0,4%
Kommunstyrelsen	-79,0	6,4	8,1%
Barn- och utbildningsnämnden	-270,7	4,0	1,5%
Socialnämnden	-213,4	-3,0	-1,4%
Kultur- och fritidsnämnden	-15,4	0,7	4,4%
Tekniska nämnden	-10,7	-0,5	-5,1%
Miljö- och byggnadsnämnden	-4,8	1,2	24,1%
Kommunfullmäktige	-2,5	0,3	14,1%
Summa	10,7	6,9	

Nämnderna redovisar totalt ett överskott. Avvikelsen på 9,1 mnkr motsvarar 1,5 % av nämndernas nettoramar. En stor del av överskottet (5,4 mnkr) förklaras av lägre kapitalkostnader än budgeterat. Som en effekt av att komponentredovisning tillämpas på fler objekt minskade kostnaden för avskrivningar med 3,1 mnkr under 2018. Detta är egentligen ingen kostnadsänkning utan endast en omperiodisering och kostnaden kommer falla ut under kommande år. Den återstående delen av överskottet på kapitalkostnader beror på uteblivna planerade investeringar. Överskottet redovisas under Kommunstyrelsen.

Intäkts- och kostnadsutveckling

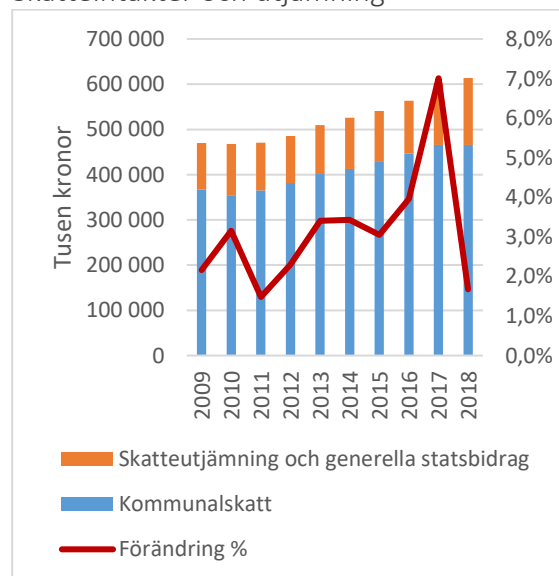
Utveckling (mnkr)	2018	2017
Skatter och utjämning	611,3	601,2
förändring %	1,7%	7,0%
Verksamhetens intäkter	91,1	130,7
förändring %	-30,3%	32,0%
Personalkostnader	-450,6	-440,7
förändring %	2,3%	14,5%
Övriga kostnader	-213,8	-240,2
förändring %	-11,0%	9,3%
Av- och nedskrivningar	-22,1	-31,6
förändring %	-30,2%	43,4%
Nettokostnader	-595,3	-581,9
förändring %	2,3%	10,3%
Finansnetto	1,7	-0,7

Verksamhetens intäkter sjunker med 39,5 mnkr eller 30,3 % jämfört med föregående år. Orsaken till förändringen är att driftsbidragen har minskat med 40,1 mnkr. Det är främst bidragen från Migrationsverket som minskar samtidigt som bidragen från Skolverket har ökat med 1,6 mnkr.

Personalkostnaderna ökar med 2,3 % samtidigt som lönerna ökar med 2,5 %. Verksamheter inom främst integration har upphört under 2018 på grund av förändrade behov vilket innebär att personalkostnadsökningen är lägre än löneökningen

Kostnaderna för av- och nedskrivningar minskar kraftigt jämfört med 2017. Anledningen till detta är främst att kommunen under 2018 inte gjort någon större nedskrivning utan beloppet reflekterar endast avskrivningar. Införandet av komponentredovisning på fler av kommunens tillgångar bidrar även till en kortsiktig minskning av avskrivningskostnaderna.

Skatteintäkter och utjämning

Intäkter från skatter och utjämningsystemet har ökat med 1,7 %. Den 1 januari 2018 genomfördes en skatteväxling med Landstinget Dalarna, numera Region Dalarna, för att finansiera kollektivtrafiken. Det innebär att kommunens skatteintäkter minskade samtidigt som kommunens kostnader för kollektivtrafik sänktes. Förändringen exklusive skatteväxling är 3,7 % vilket är en liknande nivå som de senaste åren.

Finansiellt resultat

Kommunen lämnar ett positivt finansnetto. Anledningen är fortsatt låga räntor och utdelningar för kommunägda bolag samt Kommuninvest.

Kommunens snittränta på inlåning uppgick under året till 0,78 % vilket är sänkning från 1,29 % förra året. Per 2018-12-31 uppgick skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindningstiden till 2,28 år samt den genomsnittliga räntebindningstiden till 1,64 år.

Balanskrav och resultatutjämningsreserv

Balanskravsutredning (tkr)	2018
Årets resultat	17 652
- reduktion av samtliga realisationsvinster	-746
+ justering för realisationssvinster enligt undantagsmöjlighet	0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0
+ justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	16 906
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-10 793
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0
Balanskravsresultat	6 113

Gagnefs kommun hade 2017 en avsättning i resultatutjämningsreserven med totalt 15 002 tkr. Kommunen har inga gamla underskott som behöver återställas i enlighet med balanskravet. Enligt kommunallagen och kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning är det möjligt att reservera eventuellt överskott utöver 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämnning till en resultatutjämningsreserv. 1 % gäller under förutsättning att kommunens egna kapital inkl ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser är positiv vilket är fallet för 2018.

För att göra en avsättning till resultatutjämningsreserven måste kommunen 2018 ha ett resultat efter balanskravsjusteringar på 6 113 tkr. För 2018 är det aktuella resultatet 16 906 tkr vilket innebär att kommunen kan avsätta 10 793 tkr till resultatutjämningsreserven. Det innebär att reserven ökar till 25 795 tkr.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett borgensåtagande för Dala Vatten och Avfall AB där kommunen, tillsammans med övriga tre delägarkommuner solidariskt gått i borgen för 30 mnkr, varav kommunens andel uppgår till 7,2 mnkr.

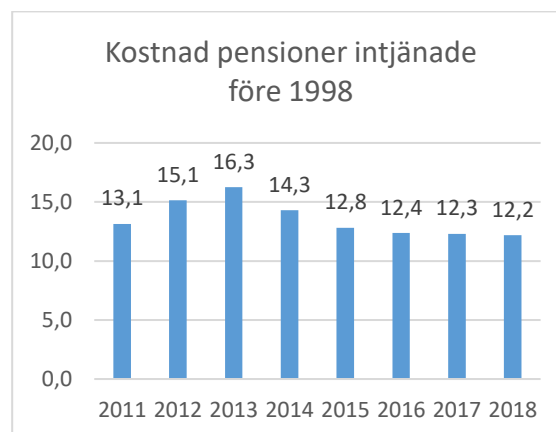
Kommunen har dessutom ett borgensåtagande gentemot Dalatrafik på totalt 6,5 mnkr. Utöver detta har kommunen ett borgensåtagande för egna hem på 28 tkr.

Genom medlemskapet i Kommuninvest har kommunen tillsammans med övriga 289 medlemskommuner och landsting gått i solidarisk borgen för Kommuninvests totala förpliktelser. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på kommunens upplåning i Kommuninvest. Kommunens andel av Kommuninvests åtagande uppgår till 590,0 mnkr. Kommunens andel av Kommuninvests tillgångar uppgår till 593,0 mnkr.

Pensionskostnader och åtagande

I kommunens balansräkning ingår endast i begränsad grad åtaganden för pension. Kommunen har valt att teckna försäkringar för de förmånsbestämda ålderspensionerna. Det innebär att kommunens avsättningar för pension redovisas till endast -1,4 mnkr. I praktiken har inte kommunen någon förvaltning av pensionsmedel.

Kommunens kostnader för pensioner uppgick under året till 35,5 mnkr. Inklusive löneskatt var kostnaden 44,1 mnkr.

Kostnaden för pensioner intjänade före 1998 är på samma nivå som förra året (12,2 mnkr). Utvecklingen följer de pensionsprognoser kommunen fått från pensionsadministratören, dock har kostnaden inte sänkts under 2017 och 2018 i den takt som prognostiserat. Kostnaden för dessa pensioner prognosticeras minska något under några år för att sedan börja öka och nå samma nivåer som 2013 i början av 2020-talet.

Kommunens åtagande för pensioner intjänade före 1998 som redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen uppgår till 233,5 mnkr. Det är en minskning med 2,8 mnkr. Av de 12,3 mnkr kommunen

betalat gick alltså 2,8 mnkr till att amortera ned skulden. Resterande 9,5 mnkr är kostnader för indexering av framtida betalningar.

Gagnefs kommun har i dag ett eget kapital på 248,8 mnkr och en pensionsskuld utanför balansräkningen på 233,5 mnkr. Det innebär ett positivt eget kapital om 15,3 mnkr inkl pensionsförpliktelser. För ett år sedan uppgick beloppet till -5,1 mnkr, det vill säga ett negativt eget kapital.

Ingen återlåning av avsatta pensionsmedel till kommunen har skett under året.

Pensionsförpliktelser (mnkr)	2018	2017
Avsättningar (inkl löneskatt) för pensioner och liknande förpliktelser	-1,4	-0,8
Ansvarsförbindelser dvs pensionsförpliktelser (intjänad före 1998) som inte upptagits bland avsättningar	-233,5	-236,3
Individuell del avtalspension 2013 bokfört som kortfristig skuld	-25,2	-18,6
Skuldvärdet garantipensions-lösningar samt pensionslösningar för tidigare kommunalråd.	-3,8	-1,3
Pensionsåtaganden brutto	-263,8	-257,0
Eget kapital öronmärkt för framtida pensionsbetalningar	6,0	6,0
Pensionsåtaganden netto	-257,8	-251,0

Investeringar

Kommunen har under året investerat för 26,7 mnkr vilket är en minskning med 32,0 mnkr jämfört med 2017. Den beslutade investeringsbudgeten var dock 69,1 mnkr vilket innebär att många investeringar inte har genomförts. I flera fall är orsaken att beslut har fattats

sent under året och verksamheten därför inte har haft någon möjlighet att genomföra investeringen under 2018.

När vi i stället ser på de projekt som genomförts finns ett antal beslutade projekt som inte är klara. Därför föreslås att 29,9 mnkr överförs till 2019 års investeringsbudget.

Detaljerad information återfinns under avsnittet "Investeringsredovisning".

Skulder och skuldförvaltning – Finansrapport

Kommunen har per 2018-12-31 en skuld till finansiella institutioner på 515,0 mnkr. Hela skulden består av lån hos Kommuninvest. Medelränta för inlåningen för 2018 var 0,78 %. Vid ingången till 2018 var skulden 500,0 och skulden har ökat med 15,0 mnkr under året.

Kommunen tillämpar huvudmetoden, det vill säga att lånekostnader belastar resultatet för den period de hänförs sig till.

Kommunen har genom internbanken lånat ut 193,0 mnkr till Gagnefsbostäder AB och 110,7 mnkr till Gagnefs Teknik AB, totalt 303,7 mnkr. Gagnefs Teknik AB:s skuld var vid ingången av året 100,7 mnkr. Bolaget har alltså ökat sin skuld med 10,0 mnkr. Gagnefsbostäder hade en skuld på 178,0 mnkr och har alltså ökat sin skuld med 15 mnkr.

Bolagen har på sin upplåning betalat en ränta som motsvarar kommunens medelränta + 0,4 procentenheter, det vill säga 1,18 %.

Den andel av kommunens skuld som avser kommunens egen verksamhet uppgår till 211,3 mnkr. Vid årets ingång uppgick skulden till 221,3 mnkr vilket innebär att kommunens del av skulden ökat med 10,0 mnkr.

Upplåningens förfallostruktur	Intervall	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Andel i procent av total låneskuld		%	%	%
Lån med räntejustering inom	0-1 år	31,25	23,31	37,20
Lån med förfall inom	1-2 år	28,17	26,62	15,73
Lån med förfall inom	2-3 år	22,25	15,38	19,11
Lån med förfall inom	3-4 år	17,82	16,96	6,64
Lån med förfall inom	4-5 år	0,51	17,74	8,25
Lån med förfall inom	5-6 år	0,00	0,00	13,08
Lån med förfall inom	6-7 år	0,00	0,00	0,00
		100,00	100,00	100,00

Riskhantering

Gagnefs kommuns finanspolicy lyfter fram de risker som finns omkring kommunens upplåning och anger målsättningar för hur dessa ska hanteras. I anslutning till policyen har kommunstyrelsen fastställt *Riktlinjer för*

riskhantering i Gagnefs kommuns finansförvaltning där mer detaljerade regler anges. Finansförvaltningen ska tre gånger om året rapportera till kommunstyrelsen om finansiella risker. Och riktlinjerna sätter gränser för hur stor andel av kapital- och räntebindningen av lånen som

får förfalla inom givna tidshorisonter.

Finansförvaltningen har i sin rapport per 2018-12-31 bedömt att finansförvaltningen per samma datum följer de av kommunstyrelsen fastställda riktlinjerna.

Kommunens finanspolicy övergripande mål är att säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt, begränsa finansiella risker samtidigt som bästa möjliga räntenetto ska eftersträvas samt samordna koncernens behov av finansiella tjänster. För att begränsa risker får endast lån i svenska kronor upptas. Långsiktig upplåning får endast ha finansiell

exponering mot Staten, Kommuninvest och svenska affärsbanker. Med undantag för Kommuninvest får kommunen inte ha finansiell exponering mot någon finansiell aktör som omfattar mer än 20 procent av kommunens långfristiga skuld.

I riktlinjer för riskhantering i Gagnefs kommuns finansförvaltning framgår att räntebindningstiden ska spridas över en period som är minst 4 år. Detsamma gäller för kapitalbindningstiden.

Riskhantering	Policy	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Typ av risk				
Ränterisk, genomsnittlig räntebindningstid	1-5 år	1,66 år	2,25 år	2,23 år
Finansieringsrisk, genomsnittlig kredittid	1-5 år	1,75 år	2,25 år	2,23 år
Koncentrationsrisk, max av tot långfr.skuld	20 %	Inom policy	Inom policyn	Inom policyn
Valutarisk	0 %	Inom policy	Inom policyn	Inom policyn

Ekonomiska nyckeltal

Ekonomiska nyckeltal	2018	2017	2016	2015	2014
Antal invånare 31/12 respektive år	10 271	10 241	10 175	10 079	10 024
Skatte- och utjämningsintäkter, kronor per invånare	59 513	58 706	55 218	53 624	52 324
Skattesats %	22,54	23,01	22,72	22,72	22,72
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	595,3	581,9	550,0	527,8	512,3
- andel av skatte- och utjämningsintäkterna %	97,4	96,8	97,9	97,6	97,7
- förändring mellan åren %	2,3	5,8	4,2	3,0	5,2
Årets resultat (mnkr)	17,7	18,6	14,3	10,9	9,6
- andel av skatteintäkterna %	2,9	3,1	2,5	2,0	1,8
Långfristiga skulder kommun mnkr	516,0	500,0	485,8	457,0	435,5
Skuld exklusive utlåning dotterbolag mnkr	212,3	221,3	215,6	180,2	161,7
Långfristiga skulder kommunkoncern mnkr	523,9	509,1	494,1	465,3	444,0
Långfristiga skulder kommunkoncern kr/invånare	51 006	49 707	48 556	46 170	44 298
Soliditet kommun %	28,2	27,3	26,2	25,8	25,5
Soliditet kommun inkl pensionsåtagande %	1,7	-0,6	-3,7	-7,8	-10,9
Soliditet kommunkoncern %	28,9	28,0	26,3	25,7	24,9

Finansiell status

Kommunen lämnar för sjunde året i rad ett överskott. Överskottet uppfyller med god marginal det finansiella målet om 2 %.

Även om enskilda nämnder lämnar negativa resultat så lämnar helheten ett stort överskott. Socialnämndens underskott är dessutom mindre än på många år och de effektiviseringar som har genomförts har förhoppningsvis bestående effekter.

Det relativt högs resultat innebär att kommunen numera har en positiv soliditet (1,7 %) inklusive

pensionsförpliktelser. Detta är ett av kommunens långsiktiga finansiella mål.

Överskottet innebär att kommunen kan göra en reservering till resultatutjämningsreserven på 10,8 mnkr vilket innebär en ackumulerad reservering på 25,8 mnkr.

De senaste årens flyktingsituation har inneburit ekonomisk osäkerhet. Kommunens förutsättningar har ändrats vid flera tillfällen och under 2018 minskade intäkterna från Migrationsverket med ca 40 mnkr. Denna förändring var känd sedan tidigare och åtgärder vidtogs tidigt för att anpassa verksamheten till detta vilket innebar små nettoeffekter för kommunens ekonomi.

Framtid

De senaste årens högkonjunktur har inneburit en hög tillväxt av skatteunderlaget. Bedömningen nu är att konjunkturläget vänder under 2019 vilket ger en svagare utveckling av skatteunderlaget. På kort sikt blir det därför viktigt för kommunen att minska kostnadsökningarna om 2 %-målet ska kunna upprätthållas. För 2018 var nettokostnadsutvecklingen 2,3 % vilket är en låg nivå jämfört med tidigare år. Utmaningen framåt blir att bibehålla denna låga nivå och troligtvis sänka den ytterligare i takt med att skatteunderlaget utvecklas i en allt lägre takt samtidigt som kommunens demografiska utveckling är en utmaning i sig. Förutom en åldrande befolkning så är Gagnef en kommun med en relativt stor andel barn. Detta ökar trycket på verksamheterna inom både vård- och omsorg samt skola och förskola.

Detta sker samtidigt som den arbetsföra åldersgruppen inte alls utvecklas på samma sätt. Det leder till att allt färre ska försörja allt fler och försörjningskvoten prognostiseras att passera 1 i början av 2020-talet. Då kommer kommunen alltså ha fler invånare som inte förvärvsarbetar än som gör det. De verksamheter som kommer att behöva utökas, det vill säga skola och vård- och omsorg, är personalintensiva och förändringen av befolkningsstrukturen gör att rekryteringen av personal befaras bli ett stort problem. Dessa personalgrupper är svårrekryterade redan idag och konkurrensen om personalresurserna är stor. Vi ser även stora pensionsavgångar inom de närmaste åren vilket ytterligare ökar trycket.

Kommunen behöver alltså ett tillskott av arbetskraft. En flaskhals i detta sammanhang är bristen på bostäder i kommunen. Det blir nödvändigt att arbeta för att fler nya bostäder byggs i kommunen och framförallt att se över vilka boendeformer kommunen ska erbjuda

kommuninvånarna. Kommunen saknar idag exempelvis trygghetsboenden som skulle kunna vara ett bra alternativt boende istället för villor. Kommunen har även en relativt låg andel heltidsarbetande. Det innebär att det finns en outnyttjad resurs redan anställd i kommunen.

Utvecklingen kommer också kräva stora investeringar i till exempel nya skollokaler och vårdboenden. Kommunens finansiella ställning ger utrymme för att öka låneskulden relativt mycket. Det kommer påverka kommunens soliditet och något men det är främst det långsiktiga finansiella målet som stipulerar ett lånetak på 45 tkr/invånare år 2024 som kan behöva revideras. Investeringarna avser inte begränsade till nybyggnationer utan flera fastigheter har stora behov av såväl renovering som ombyggnad.

Kommunens förutsättningar för att möta en väntad lågkonjunktur är dock goda. Låg arbetslöshet, få barn och unga i ekonomiskt utsatta hushåll, få vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd är bara några parametrar som talar till kommunens fördel. I händelse av underskott kan kommunen även under vissa omständigheter nyttja resultatutjämningsreserven vilket innebär att vi kan klara några tuffa år utan att behöva återställa underskotten under kommande år.

Sammanfattningsvis kan man säga att det fortfarande är mycket viktigt att fortsätta lämna överskott i linje med det finansiella målet på 2 %. Uppgiften kan bli svårare med ökat kostnadstryck, men viktig för att delfinansiera investeringar samt för att få kapitaltäckning för pensionsåtagandet.

Kommunkoncern - sammanställd redovisning

Kommunerna är enligt Kommunala redovisningslagen skyldiga att upprätta en sammanställd redovisning och gemensam förvaltningsberättelse då en betydande del av den kommunala verksamheten bedrivs i andra juridiska personer än den kommunala förvaltningen. Syftet med en sammanställd redovisning är att ge en helhetssyn på kommunens verksamhet och ekonomi och att åstadkomma en neutral redovisning som möjliggör jämförbarhet mellan kommunerna.

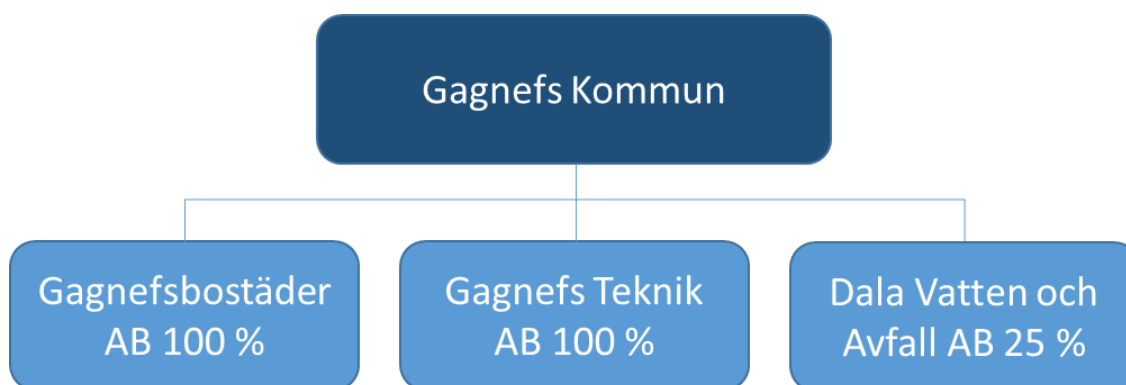
Gagnefs kommun har två helägda dotterbolag, Gagnefsbostäder AB och Gagnefs Teknik AB, samt en ägarandel om 25 procent i Dala Vatten och Avfall AB.

Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen omfattar Gagnefs kommun och

bolag där ägarandelen, direkt eller indirekt, uppgår till minst 20 procent. Koncernföretag vars verksamhet är av obetydlig omfattning eller verksamhet som bedrivs inom ramen för kommunalförbunden (Räddningstjänst Dala Mitt, Dala Energi AB och Visit Södra Dalarna) har undantagits.

Under året har ingen förändring skett i kommunkoncernens sammansättning.

Sammanställd redovisning för kommunkoncernen presenteras tillsammans med kommunens redovisning av resultat- och balansräkning, noter samt kassaflödesanalys.

Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens bokförda värden på ägarandelar i dotterbolag elimineras mot bolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Med proportionell konsolidering menas att endast ägda andelar av bolagens resultat- och balansräkningar tas med i redovisningen.

I kommunens sammanställda redovisnings egna kapital ingår, förutom kommunens, endast den del av bolagens egna kapital som tjänats in efter förvärvandet. Obeskattade reserver har redovisats som eget kapital

efter avdrag för latent skatt. Eftersom redovisningen endast ska visa förhållandet gentemot externa parter har interna mellanhavanden eliminerats. Väsentlighetsprincipen har tillämpats. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och som uppgår till väsentligt belopp.

Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation 8:2 angående sammanställd redovisning ska särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet lämnas om koncernföretagen.

Koncerninterna förhållanden

Upplysningarna enligt RKR 8:2 ska ge en samlad bild av de ekonomiska engagemangen i koncernföretagen.

Upplysningarna ska innehålla uppgifter om ägartillskott, koncernbidrag, utdelningar, köp och försäljning samt fordringar, skulder och andra förpliktelser mellan enheterna i den kommunala koncernen.

Inom koncernen sker interna försäljningar mellan kommunen och bolagen av skilda slag som fjärrvärme, fastighetsskötsel, hyror av lokaler och bostäder samt

vatten och renhållning m.m. Enligt antagen finanspolicy agerar Gagnefs kommun koncernbank där de helägda dotterbolagen lånar vid behov till finansiering av investeringar. Bolagen betalar till kommunen en ränta motsvarande kommunens medelränta plus en låneavgift fastställd av Kommunfullmäktige.

Interna transaktioner mellan kommunen och koncernbolagen har eliminerats i den sammanställda redovisningen.

Koncerninterna förhållanden 2018		Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
Enhet	Ägd andel	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen		0		0	0		0
Gagnefsbostäder AB	100%		0	0	0	0	
Gagnefs Teknik AB	100%		0	0	0	0	
Dala Vatten & Avfall AB	25%		0	0	0	0	

Koncerninterna förhållanden 2018		Försäljning		Lån		Räntor och låneavgifter	
Enhet	Ägd andel	Intäkt	Kostnad	Givna	Mottagna	Intäkt	Kostnad
Kommunen		7 966	5 140	303 696	0	3 086	0
Gagnefsbostäder AB	100%	3 177	7 458	0	193 000	0	1 839
Gagnefs Teknik AB	100%	1 963	508	900	110 696	0	1 247
Dala Vatten & Avfall AB	25%	0	0	0	900	0	0

Koncernens resultat

Kommunkoncern resultat tkr		Resultat	Resultat	Resultat
	Ägd andel	2018	2017	2016
Rresultat efter finansiella poster				
Kommunen		17 651	18 635	14 294
Gagnefsbostäder AB	100%	-748	1 962	1 031
Gagnefs Teknik AB	100%	6 165	2 214	3 999
Dala Vatten & Avfall AB	25%	2	-127	-13
Summa		23 070	22 684	19 311
Skattekostnader		-29	-37	-39
Uppskjuten skatt		-1 350	-451	-862
Årets resultat kommunkoncernen		21 691	22 196	18 410

Koncernredovisningen visar på ett resultat på 21,7 mnkr, vilket innebär att det egna kapitalet ökar till 268,1 mnkr och att koncernsoliditeten fortsätter öka till 28,9 %.

Kommunkoncern soliditet %		Soliditet	Soliditet	Soliditet
		2018	2017	2016
Kommunkoncern soliditet		28,9	28,0	26,6

Koncernens investeringar

Kommunkoncern investeringar	tkr	Investering	Investering	Investering
	Ägd andel	2018	2017	2016
Kommunen		26 748	58 720	68 687
Gagnefsbostäder AB	100%	23 104	4 389	978
Gagnefs Teknik AB	100%	23 000	16 000	17 500
Dala Vatten & Avfall AB	25%	31 250	36 500	0
Summa kommunkoncern investeringar		104 102	115 609	87 165

Gagnefsbostäder har under året genomfört byggnation av 12 lägenheter i Djurås.

Gagnefs Teknik AB har växlat till en hög investeringstakt. Det finns stora behov att uppgradera ledningsnätet för vatten och avlopp. Det är sannolikt att investeringarna i

bolaget kommer att bidra till att koncernens skuldsättning ökar.

Under året har större ombyggnation av reningsverk skett i Gagnef förutom mindre projekt med återinvesteringar i ledningsnätet.

Kort presentation av koncernföretagen

Gagnefsbostäder AB har till föremål för sin verksamhet att förvärva, avyttra, äga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, lokaler och därtill hörande kollektiva angelägenheter samt därmed förenlig verksamhet inom Gagnefs kommun.

Gagnef Teknik AB har som uppgift att äga, förvalta och utveckla de allmänna VA-anläggningarna samt i samverkan med kommunen utveckla avfallshanteringen. Bolaget är huvudman för den allmänna VA-anläggningen och har därutöver också ansvaret för driften av avfallshanteringen inom Gagnef kommun.

Samordningsföretaget **Dala Vatten och Avfall AB** ansvarar för driften och administrerar verksamheterna vatten, avlopp och avfallshantering. Dala Vatten och Avfall AB ansvarar även för administrationen av Gagnef Teknik AB. Dala Vatten och Avfall AB säkerställer friskt vatten, miljöriktig avfalls- och avloppshantering för de som lever i, verkar och besöker vår kommun.

Nedan presenterar vi korta årsrapporter för kommunens dotterbolag.

Gagnefsbostäder AB

Uppgifter och organisation

Gagnefsbostäder AB:s uppgift är att förvalta bostäder och främja bostadsförsörjningen inom kommunen. Gagnefsbostäder har ingen egen personal utan

förvaltningen köps från Gagnefs kommun. Bolaget bildades 1995 och ägs till 100 % av Gagnefs kommun.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	26 300	27 100	800	26 639
Verksamhetens kostnader	-18 285	-21 543	-3 258	-17 584
Kapitalkostnader	-8 006	-6 305	1 701	-7 093
Årsresultat (före bokslutsdispositioner)	9	-748	-757	1 962

2018 har varit ett år som präglats av stora investeringar och en kraftfull satsning på underhåll och standardförbättringar i Gagnefsbostäders fastigheter.

Efterfrågan på lägenheter har varit hög, vakansgraden har under året pendlat mellan 1 och 2 %, vilket är likvärdigt med förgående år då bolaget under året byggt fler lägenheter. I början på november kunde hyresgäster

flytta in i flertalet av 12 nya lägenheterna på Erik Pelles väg. Några nya hyresgäster hos Gagnefsbostäder och några till och med nya kommuninnevånare.

Kön för att få hyra en lägenhet är fortsatt stor. Den nya styrelse som tillträtt efter valet har en ambition att bygga fler lägenheter i kommunen under de kommande åren.

Nyckeltal och verksamhetsmått	2018	2017	2016	2015
Nettoomsättning (tkr)	25 859	25 495	25 421	25 800
Årets resultat (före bokslutsdispositioner)	-748	1 962	1 031	1 517
Balansomslutning (tkr)	228 852	214 556	210 208	219 313
Soliditet	12,2%	13,4%	10,8%	9,9%
Avkastning på totalt kapital (%)	0,6%	2,3%	2,3%	2,6%
Avkastning på eget kapital (%)	neg	6,8%	4,5%	7,0%
Genomsnittlig låneränta	1,1%	1,7%	2,1%	2,2%
Antal lägenheter	408	395	395	397
Investeringar i fastigheter	23 104	4 389	978	16 886

Viktiga händelser

Utbyggnaden av bredband och installationer i lägenheterna har gått mycket bra med ett undantag, Dala-Floda där grävningen av fiber blivit försenad. Bland annat beroende på väldigt långa handläggningstider hos Trafikverket när det krävs tillstånd för att passera vägar och tågbanor. Förhoppningsvis ska alla boende ha fått bredband före midsommar 2019.

Året har kännetecknats av mycket stora underhållsinsatser, bland annat målning av fem villor i Dala-Floda, upprustning av en tvättstuga och ett trapphus. Vidare har ett antal lägenheter fått en större upprustning efter vattenskador eller eftersatt underhåll. Totalt har närmare 9 Mkr lagts på underhåll, reparationer och skadekostnader.

Investeringar

Uthyrningsläget har varit fortsatt mycket gott, även om

ett antal lägenheter varit tomma ett antal månader för att åtgärda vattenskador. Mycket pengar har under året lagts på vattenskador och Gagnefsbostäder kommer under 2019 att arbeta aktivt och förebyggande med att minska antalet vattenskador.

Framtiden

Resultatet blev lägre 2018 beroende på de stora underhållsinsatserna och reparationer som genomförts. För att vända årets underskott till överskott 2019 krävs att arbetet med att minska vattenskadorna blir framgångsrikt. En ytterligare förklaring till det svaga resultatet är att försäkringsbolagen försämrat ersättningsreglerna vid skador under 2018, något som är svårt att kompensera för.

Överenskommelse har träffats med hyresgästföreningen om hyreshöjning från 1 januari 2019 med 1,75 %

Gagnefs Teknik AB

Uppgifter och organisation

Gagnefs Teknik AB är ett helägt dotterbolag till kommunen. Bolaget är huvudman för den allmänna VA-anläggningen och har därutöver också ansvaret för driften av avfallshanteringen inom kommunen. Gagnefs Teknik AB har som uppgift att äga, förvalta och utveckla

de allmänna VA-anläggningarna samt i samverkan med kommunen utveckla avfallshanteringen. Bolaget drift och administration förestås av Dala Vatten och Avfall AB, ett av Gagnefs, Leksands, Rättviks och Vansbro kommuner gemensamt ägt samordningsföretag.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter, inkl interna poster	39 551	40 857	-1 306	39 539
Verksamhetens kostnader, inkl interna poster	-33 329	-29 289	-4 040	-31 831
Kapitalkostnader	-6 175	-5 403	-772	-5 494
Årsresultat (före bokslutsdispositioner)	47	6 165	-6 118	2 214
Resultat per verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter VA	28 570	29 262	-692	28 166
Kostnader VA	-28 451	-24 250	-4 201	-26 856
Årsresultat (före bokslutsdispositioner)	119	5 012	-4 893	1 310
Intäkter Avfall	10 981	11 596	-615	11 372
Kostnader Avfall	-11 053	-10 444	-609	-10 470
Årsresultat (före bokslutsdispositioner)	-72	1 152	-1 224	902

Gagnefs Teknik AB har en stabil ekonomi och god likviditet. Utfallet 6 165 tkr mot budget 47 tkr ger en avvikelse på 6 118 tkr. Avvikelsen beror bland annat på större intäkter inom både VA- och avfalls-verksamheten,

lägre produktionskostnader inom VA-verksamheten, lägre fakturerade kostnader från Dala Vatten och Avfall AB samt ett gynnsamt ränteläge.

Nyckeltal och verksamhetsmått	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning (tkr)	40 520	39 355	39 456	39 258	36 455	34 653
Resultat efter finansiella poster	6 165	2 213	3 999	4 699	2 179	854
Balansomslutning (tkr)	151 564	136 578	121 322	107 407	93 596	86 782
Soliditet	14	12	12	11	10	8
Långfristiga skulder	110 696	100 696	88 196	83 196	78 196	73 196
Genomsnittlig låneränta (%)	1,1	1,7	2,1	2,5	3,2	3,4
Skuldsättningsgrad (%)	604	717	709	804	908	1 231

Investeringar

Under 2018 har VA-verksamheten investerat 23 mkr. Det projekt som har tagit de största resurserna i anspråk är reningsverket i Mockfjärd där en större entreprenad färdigställdes. Förnyelse av ledningsnät samt pumpstationer utgjorde också en stor del av investeringsvolymen.

Under 2018 har inga större investeringar gjorts inom avfalls-verksamheten.

Framtiden

Under året fortsatte arbetet med ledningsförnyelse och planering för ytterligare ledningsförnyelse. Ledningsnätet är i vissa områden av dålig kvalitet och både större och mindre läckor har förekommit under året.

Vidare har utbyggnad av ledningsnätet till Himmelslätta projekterats för att utföras under inledningen av 2019.

Dala vatten och avfall

Uppgifter och organisation

Dala Vatten och Avfall AB är ett samordningsföretag som sköter driften och administrerar verksamheterna vatten, avlopp samt avfallshantering i Gagnefs, Leksands, Rättviks och Vansbro kommuner via respektive

kommuns driftbolag. Ägandet i bolaget fördelas lika mellan Gagnefs, Leksands, Rättviks och Vansbro kommuner. Bolaget startade sin verksamhet 2007.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter, inkl interna poster	67 302	65 174	2 128	64 784
Verksamhetens kostnader, inkl interna poster	-66 402	-64 200	-2 195	-63 920
Kapitalkostnader	-900	-967	67	-1 371
Årsresultat (före bokslutsdispositioner)	0	7	0	-507

Bolaget har en stabil ekonomi och god likviditet, och kostnaderna avviker med 2 200 tkr mot budget. IT-kostnader och kommunikationskostnader är 650 tkr lägre än budget och konsultkostnader är 650 tkr större än budget. Personalkostnaderna är 2 200 tkr lägre än budget vilket beror på 1 700 tkr lägre lönekostnader och 500 tkr lägre övriga personalkostnader. Bolaget vidarefakturerade merparten av sina kostnader till driftbolagen i Gagnef, Leksand, Rättvik och Vansbro.

Nyckeltal och verksamhetsmått

Nyckeltal och verksamhetsmått	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning (tkr)	58 371	64 784	61 624	57 102	54 312	51 715
Resultat efter finansiella poster	7	-507	-52	-195	985	18
Balansomslutning	41 134	42 130	43 767	40 351	39 972	44 978
Långfristiga skulder	32 025	32 575	33 275	29 700	29 700	35 200
Soliditet	0,8	1,5	2,6	3,3	3,8	1,6

Viktiga händelser

2018 har för Dala Vatten och Avfall AB präglats av en hög intensitet där vi haft ett 80-tal projekt igång i de fyra kommuner vi är verksamma i. Dessa projekt har varit allt ifrån mindre projekt som re-investeringar i ledningsnätet till större projekt som ombyggnationer av reningsverk i Leksand, Rättvik och Gagnef, vattenverk i Vansbro och större investeringar i återvinningscentraler i bl.a. Leksand. Totalt har vi investerat ca 125 mkr i våra fyra kommuner.

Förutom dessa projekt pågår verksamheten enligt plan och det innebär att organisationen nyttjas till sin fulla kapacitet.

Personalomsättningen (exkl. pensionsavgångar) är fortsatt låg inom Dala Vatten och Avfall AB. Dock så ser vi en stigande trend med avseende på sjukfrånvaron och detta kommer vi under 2019 att analysera djupare. Sjukfrånvaron är trots det fortsatt relativt låg.

Framtiden

Under 2019 kommer vår investeringstakt att bestå, vi planerar att investera ca 130 mkr i våra fyra kommuner.

Under 2019 planeras också det hittills största investeringen i ett omvandlingsområde, vilken också är den första i en rad sådana investeringar som nu kommer på rad i Leksand och Rättvik.

I tillägg till detta ökar de legala och miljömässiga kraven på våra verksamheter kontinuerligt vilket kommer att ge oss ytterligare utmaningar i framtiden.

Dessa investeringar, tillhörande avskrivningar och ökade krav kommer sannolikt tyvärr att pressa taxorna uppåt under den närmaste framtiden.

Införande av komponentredovisning

Arbetet med komponentindelning av fastigheter styrs av dokumentet "Riktlinjer för Komponentavskrivningar i Gagnefs kommun" fastställt av Kommunstyrelsen 2016-10-18.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) har genom sin rekommendation 11.4 satt som norm att komponentavskrivningar ska tillämpas för materiella anläggningstillgångar i kommuners bokföring. Komponentavskrivningar innebär att en fastighet delas upp i ett antal komponenter som har olika avskrivningstider. Till exempel har en stomme till ett hus relativt lång brukstid, medan ytskikt som målning och golvmattor förbrukas fortare.

Rekommendationen gäller från och med bokslutet 2014, men har införts succesivt i kommunerna. I Gagnefs kommun har införandet bromsats av osäkerhet i fastighetsorganisationen om hur man ska tillämpa rekommendationen praktisk. Målsättningen var att komponentavskrivning ska vara fullt infört till bokslutet 2017, ett mål som ser ut att uppnås till bokslutet 2018. Syftet med dessa riktlinjer är att beskriva hur komponentavskrivningar ska tillämpas.

Tillvägagångssätt

Gagnefs kommun har valt ut 24 fastigheter som ska komponentindelas och prioriterat dessa.

1. Byggnader som har ett bokfört värde över 5 000 tkr.
2. Byggnader som har en årlig avskrivning över 200 000 kronor och ett bokfört värde över 1 000 tkr.
3. Byggnader som har ett bokfört värde på mellan 3 000 tkr och 4 999 tkr, som har årliga avskrivningar som är mindre än 200 000 kronor men som har mer än 5 år kvar tills de är färdigavskrivna.
4. Byggnader äldre än 33 år där underhåll har gjorts för att bevara fastighetens funktion, där förs fastighetens bokförda värde till fastighetens stomme.

15 stycken fastigheter komponentindelades under 2017 och 9 stycken under 2018. Resultatet av detta är att kostnaden för avskrivningar under 2018 minskat mot budget med ca 3,1 mnkr. Alla byggnader har fått lägre avskrivningskostnader förutom Ombyggnationen av Gagnefgården (Solgården i tabellen), där mycket av ombyggnation handlade om anpassningar med lägre avskrivningstider än 33 år.

Den största förklaringen till de minskade avskrivningskostnaderna är de delar av fastigheterna som bedömts tillhöra stommen. Tidigare var avskrivningstiden för kommunens byggnader 33 år. Komponenten Stomme har en avskrivningstid på 70-100 år och överlag har denna en stor del av komponentens bokförda värde.

Fastigheter där komponentindelning är genomförd					
Populärnamn / urvalsgrupp	Bygg år	Årlig linjär avskrivning. utan komponentindelning	Avskrivning med komponentindelning	Differens avskrivning	
1. Fastigheter med ett bokfört värde över 5 mnkr					
Ny förskola Djurås	2015	397 000	348 000	-	50 000
Gruppboende åsen	2016	370 000	333 000	-	38 000
Kommunkontoret	71/75/83	599 000	472 000	-	128 000
Kyrskolan	1982	357 000	266 000	-	91 000
Djurås förskola Diamanten	2010	268 000	226 000	-	43 000
Familjens hus	2012	397 000	348 000	-	49 000
Solgården	2016	808 000	834 000		27 000
Montelius	2016	362 000	337 000	-	25 000
Djuråsskolan	71/80	756 000	667 000	-	89 000
Mockfjärdsskolan	72/07/12	2 906 000	2 716 000	-	191 000
Älvudden	1985	1 387 000	717 000	-	670 000
Lindberghallen	1988	973 000	653 000	-	320 000
Gagnefsgården / Tjärnsjögården	65/92	640 000	523 000	-	118 000
Törnholn trygghetsboende nya	2012	370 000	316 000	-	55 000
Fagerängen	1994	613 000	294 000	-	320 000
2. Fastigheter med en årlig avskrivning över 200 000 kr					
Panncentral Mockfjärd	2012	227 000	138 000	-	90 000
Gruppboende Björbo	1992	228 000	155 000	-	74 000
Djurås daghem	1990	259 000	144 000	-	115 000
Panncentral Gagnef	2008	308 000	232 000	-	76 000
Panncentral Djurås	2005	493 000	228 000	-	266 000
3.Fastigheter med bokfört värde 3 mnkr - 4,9 mnkr och årliga avskrivningar under 200 000 kr					
Djurmo skola	1977	197 000	151 000	-	46 000
Björbo skola	62/80	292 000	243 000	-	49 000
Syrholns skola	55/85	202 000	185 000	-	17 000
4. Byggnader äldre än 33 år					
Törnholn, gamla byggnationen	1965	473 000	309 000	-	165 000
Summa		13 882 000	10 835 000	-	3 058 000

Ekonomisk översikt

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
		2018	2018	2017	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1, 25	71 307	91 138	130 673	162 283	200 224
Verksamhetens kostnader	2	-640 929	-664 392	-680 898	-718 418	-733 762
Avskrivningar	3	-27 594	-22 089	-31 645	-30 351	-39 623
Verksamhetens nettokostnader		-597 216	-595 343	-581 869	-586 487	-573 161
Skatteintäkter	4	462 810	463 830	464 400	463 830	464 400
Generella statsbidrag och utjämningsystem	5	146 090	147 433	136 809	147 433	136 809
Verksamhetens resultat		11 683	15 921	19 340	24 776	28 048
Finansiella intäkter	6	4 884	5 620	5 973	2 608	1 403
Finansiella kostnader	7	-5 854	-3 889	-6 678	-4 314	-6 767
Resultat efter finansiella poster		10 714	17 652	18 635	23 070	22 684
Extraordinära poster (netto)						
Skatt					-29	-37
Uppskjuten skatt					-1 350	-451
Årets resultat	8	10 714	17 652	18 635	21 691	22 196

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
		2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	2 216	2 315	2 216	2 344
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	407 620	401 375	697 344	657 806
Pågående arbete	10	4 639	8 222	39 647	36 849
Maskiner och inventarier	11	25 100	23 712	45 297	45 325
Övriga materiella anläggningstillgångar	12	1 219	1 093	1 219	1 093
Finansiella anläggningstillgångar	13	346 636	322 025	23 768	24 174
Summa anläggningstillgångar		787 428	758 742	809 491	767 591
Bidrag till infrastruktur	14	0	0		
Omsättningstillgångar					
Förråd	15	1 311	1 352	1 998	2 026
Fordringar	16	43 334	45 716	47 885	46 865
Kortfristiga placeringar	17	0	0	0	
Kassa och bank	18	51 429	39 484	69 155	61 462
Summa omsättningstillgångar		96 074	86 552	119 038	110 353
SUMMA TILLGÅNGAR		883 502	845 293	928 529	877 944
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital,	19				
Årets resultat		-17 652	-18 635	-21 691	-22 196
Resultatutjämningsreserv		-15 002	-15 002	-15 002	-15 002
Övrigt eget kapital		-216 175	-197 540	-231 425	-209 060
Summa eget kapital		-248 829	-231 177	-268 118	-246 258
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	20	-5 145	-2 131	-5 145	-2 131
Avsättning för skatt				-4 950	-3 601
Summa avsättningar		-5 145	-2 131	-10 095	-5 732
Skulder					
Långfristiga skulder	21	-515 876	-500 907	-523 882	-509 051
Kortfristiga skulder	22	-113 652	-111 077	-126 434	-116 903
Summa skulder		-629 528	-611 985	-650 316	-625 954
SUMMA EGET KAPITAL, AVS. OCH SKULDER		-883 502	-845 293	-928 529	-631 686
Panter och ansvarsförbindelser					
1 Panter och därmed jämförliga säkerheter		inga	inga	inga	inga
2 Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna,	23	-233 482	-236 314	-233 482	-236 314
b) Övriga ansvarsförbindelser	24	-7 221	-14 045	-27	-6 545

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	(tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
			Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
			2018	2017	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	8		17 652	18 635	21 691	22 196
Justering för av- och nedskrivningar	3		22 089	31 645	30 351	39 623
Justering för gjorda avsättningar	20		3 014	-290	4 363	161
Justering årets upplösta investeringsbidrag	21		-31	-31	-31	-31
Reavinst (-) / förlust (+) vid försäljning			-1 000	-463	-1 000	-463
Övriga poster			-1 122	0	0	0
Ökning (-)/Minskning (+) av kortfristiga fordringar	16		2 383	22 213	-1 020	21 562
Ökning (-)/Minskning (+) av förråd	15		40	132	28	134
Ökning (+)/Minskning (-) av kortfristiga skulder	22		2 575	1 722	9 531	937
Kassaflöde från den löpande verksamheten			45 599	73 563	63 913	84 118
INVESTERINGAR						
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar			-812	-1 014	-812	-1 014
Förvärv av materiella anläggningstillgångar			-25 536	-57 561	-71 975	-78 393
Försålda materiella anläggningstillgångar			1 002	461	1 299	667
Kassaflöde från investeringsverksamheten			-24 042	-58 114	-71 488	-78 740
FINANSIERING						
Nyupptagna lån			126 000	195 000	126 000	195 000
Amortering av långfristiga skulder			-111 000	-180 740	-111 138	-180 915
Ökning (-) av långfristiga fordringar			-25 000	-12 911	0	-1 311
Minskning (+) av långfristiga fordringar			389	416	406	426
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			-9 611	1 765	15 268	13 200
Periodens kassaflöde			11 946	17 214	7 693	18 578
Likvida medel vid periodens början			39 484	22 271	61 462	42 883
Likvida medel vid periodens slut			51 429	39 484	69 155	61 462

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter

Försäljningsmedel
Taxor och avgifter
Hyror och arrenden
Driftsbidrag
Försäljn av verksamh. o entreprenader
Försäljning av anläggningar

Kommunen		Koncernen	
2018	2017	2018	2017
5 460	5 403	7 038	6 730
17 902	17 340	55 951	55 011
12 886	12 373	28 110	26 730
42 986	83 109	42 986	83 109
11 144	11 998	27 438	28 194
760	450	760	450
91 138	130 673	162 283	200 224

Not 2 Verksamhetens kostnader

Driftskostnader
Personalkostnader
Revisionskostnader
Övriga kostnader

2018	2017	2018	2017
-121 661	-144 689	-149 315	-170 445
-450 632	-440 688	-463 249	-453 179
-358	0	-358	0
-91 740	-95 521	-105 496	-110 139
-664 392	-680 898	-718 418	-733 762

Not 3 Avskrivningar

Avskrivning immat anläggningstillgångar
Avskrivningar byggnader o tekniska anläggningar
Avskrivningar mask o inventarier
Avskrivningar leasingavtal
Nedskrivning anläggningstillgångar

2018	2017	2018	2017
-910	-916	-939	-945
-15 381	-15 172	-21 543	-21 055
-5 798	-6 070	-7 869	-8 136
0	-1 262	0	-1 262
0	-8 225	0	-8 225
-22 089	-31 645	-30 351	-39 623

Not 4 Skatteintäkter

Preliminär kommunalskatt
Slutavräkningsdifferens föregående år
Prognos slutavräkningar innevarande år

2018	2017	2018	2017
465 943	465 934	465 943	465 934
-4	0	-4	0
-2 109	-1 534	-2 109	-1 534
463 830	464 400	463 830	464 400

Not 5 Generella statsbidrag och utjämningsystem

Inkomstutjämningsbidrag / -avgift
Strukturbidrag
Regleringsbidrag /avgift
Generella bidrag från staten
Kostnadsutjämningsbidrag / -avgift
Bidrag / avgift LSS-utjämning
Kommunal fastighetsavgift

2018	2017	2018	2017
111 685	109 114	111 685	109 114
0	0	0	0
1 613	-99	1 613	-99
3 131	2 917	3 131	2 917
2 133	734	2 133	734
1 046	1 150	1 046	1 150
27 825	22 993	27 825	22 993
147 433	136 809	147 433	136 809

Not 6 Finansiella intäkter

Ränteintäkter dotterbolag
Ränteintäkter
Aktieutdelningar

2018	2017	2018	2017
3 086	4 638	0	0
379	76	453	144
2 155	1 259	2 155	1 259
5 620	5 973	2 608	1 403

Not 7 Finansiella kostnader

Räntekostnader banklån
Räntekostnad leasingkontrakt
Nedskrivning finansiella tillgångar
Övriga räntekostnader

2018	2017	2018	2017
-3 818	-6 339	-4 243	-6 428
0	-224	0	-224
0	0	0	0
-71	-115	-71	-115
-3 889	-6 678	-4 314	-6 767

Not 8 Årets resultat

Årets resultat enligt resultaträkningen

Kommunen		Koncernen	
2018	2017	2018	2017
17 652	18 635	21 691	22 196

Not 9 Immateriella tillgångar

Ingående anskaffningsvärde

Nyanskaffningar under året

Avyttringar under året

Utgående anskaffningsvärde

Ack avskrivningar

Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
9 311	8 297	9 458	8 444
812	1 014	812	1 014
0	0	0	0
10 123	9 311	10 270	9 458
-7 907	-6 996	-8 054	-7 114
2 216	2 315	2 216	2 344

Not 10 Mark, byggnader och**tekniska anläggningar**

Ingående anskaffningsvärde

Nyanskaffningar under året

Avyttringar under året

Utgående anskaffningsvärde

Årets återförda ned o avskrivningar

Ackumulerade ned- o avskrivningar

Pågående nyanläggningar

Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
697 190	652 529	1 028 492	973 195
20 431	44 667	59 967	55 382
-121	-6	-421	-255
717 500	697 190	1 088 038	1 028 322
0	0	0	0
-309 880	-295 815	-390 694	-370 516
4 638	8 222	39 647	36 849
412 258	409 597	736 991	694 655

Not 11 Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde

Nyanskaffningar under året

Avyttringar under året

Utgående anskaffningsvärde

Ackumulerade ned- o avskrivningar

Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
167 491	162 641	206 190	198 681
7 260	6 505	7 913	9 164
-1 664	-1 655	-1 664	-1 655
173 087	167 491	212 439	206 190
-147 987	-143 779	-167 142	-160 865
25 100	23 712	45 297	45 325

Not 12 Övriga materiella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde

Årets nettoinvesteringar

Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
1 093	987	1 093	987
126	106	126	106
1 219	1 093	1 219	1 093

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar

Gagnefsbostäder AB, 100%

Gagnefs Teknik AB, 100%

Dala Vatten och Avfall AB, 25%

Räddningstjänsten Dala Mitt

Dala Energi AB

Visit Södra Dalarna

Övriga insatser och aktieinnehav

Kommuninvest ek för 1)

Förlagsbevis Kommuninvest

Utlämnade lån

Långfristiga fordringar

Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
16 000	16 000	0	0
4 000	4 000	0	0
170	170	0	0
472	472	472	472
9 211	9 211	9 211	9 211
0	65	0	65
98	98	153	153
9 022	9 022	9 022	9 022
2 100	2 100	2 100	2 100
1 867	2 191	1 867	2 191
303 695	278 696	943	960
346 635	322 025	23 768	24 174

1) Andelskapitalet i Kommuninvest ek för avser inbetalt andelskapital. År 2011-2015 har Kommuninvest beslutat om insatsemmissioner på totalt 4 787 322 kronor för Gagnefs kommun. Enligt RKR ska insatsemmissionen inte bokföras utan betraktas som ett övervärde. 2016-10-18 har Kommunstyrelsen beslutat om uppskrivning, Ks § 158, av bokfört värde då återbäringsmedel från Kommuninvest har ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger bokfört värde. Kommunens totala kapital i Kommuninvest uppgick 2018-12-31 till 9 021 600 kr.

Not 14 Bidrag till infrastruktur

Bidrag till statlig infrastruktur

Ackumulerad upplösning, bidrag till statlig infrastruktur

Utgående bokfört värde

Kommunen		Koncernen	
2018	2017	2018	2017
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0

Not 15 Förråd

Kommunförråd

Olja-/pelletslager i fastigheter

Städmaterieförråd

Exploateringsfastigheter

Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
0	0	393	428
784	815	1 078	1 061
82	95	82	95
445	442	445	442
1 311	1 352	1 998	2 026

Not 16 Fordringar

Kundfordringar

Kortfristiga fordringar

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

2018	2017	2018	2017
4 470	5 449	8 773	7 900
6 529	12 242	5 723	10 152
32 335	28 025	33 389	28 813
43 334	45 716	47 885	46 865

Not 17 Kortfristiga placeringar

Aktier och andelar

Obligationer, förlagsbevis m.m.

Certifikat

Värdereglering av kortfristig placering

2018	2017	2018	2017
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0

Not 18 Kassa och bank

Kassa

Bank

Merkonto

2018	2017	2018	2017
63	85	17 786	22 049
51 244	39 278	51 248	39 292
121	121	121	121
51 428	39 484	69 155	61 462

Not 19 Eget kapital

Ingående eget kapital

Årets resultat

Reservutjämningsreserv

För framtida pensionsutbetalningar

2018	2017	2018	2017
-210 175	-191 540	-225 425	-203 060
-17 652	-18 635	-21 691	-22 196
-15 002	-15 002	-15 002	-15 002
-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
-248 829	-231 177	-268 118	-246 258

Not 20 Avsättning till pensioner

Avsättning till pensioner exkl ÖK-SAP

Avsättning till pensioner ÖK-SAP

2018	2017	2018	2017
-1 379	-819	-1 379	-819
-3 766	-1 312	-3 766	-1 312
-5 145	-2 131	-5 145	-2 131

Avsättning, belopp i tkr

Ingående avsättning

Pensionsutbetalningar

Nyintjänad pension

Ränte- och basbeloppsuppräknig

Förändring av löneskatten

Ändring av försäkringstekniska grunder

Övrigt

Utgående avsättning

2 131	2 422	2 131	2 422
-106	-89	-106	-89
106	31	106	31
28	19	28	19
588	-57	588	-57
0	0	0	0
2 398	-195	2 398	-195
5 145	2 131	5 145	2 131

Avsättning specifikation, belopp i tkr

Ålderspension
Efterlevandepension
Visstidspension
Löneskatt
Förtroendevalda, OPF-KL
Löneskatt
Särskild avtalspension, ÖK-SAP
Löneskatt
Summa avsättning

Kommunen		Koncernen	
2018	2017	2018	2017
-621	-260	-621	-260
-293	-249	-293	-249
-61		-61	
-236	-124	-236	-124
-135	-150	-135	-150
-33	-36	-33	-36
-3 031	-1 056	-3 031	-1 056
-735	-256	-735	-256
-5 145	-2 131	-5 145	-2 131

Överskottsfond KPA
Överskottsfond Skandia
Summa överskottsfond

2 289	2 420	2 289	2 420
772	285	772	285
3 061	2 705	3 061	2 705

Not 21 Långfristiga skulder

Banklån
Leasingkontrakt
Investeringsbidrag
Ack upplösning investeringsbidrag

2018	2017	2018	2017
-515 000	-500 000	-523 006	-508 144
0	0	0	0
-1 030	-1 030	-1 030	-1 030
154	122	154	122
-515 876	-500 907	-523 882	-509 051

Därav kortfristig del av långfristiga skulder som kommer att sättas om under 2019 och som enligt RKR 20 borde klassificeras som kortfristig skuld: 163 000 tkr.

Not 22 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder
Övriga kortfristiga Skulder
Löne- o semesterlöneskulder
Upplupna sociala avgifter
Upplupna pensionskostnader inkl löneskatt
Övr upplupna kostnader o interimsskulder
Förutbetalda skatteintäkter
Skatteskulder
Utgående bokfört värde

2018	2017	2018	2017
-17 304	-15 388	-26 002	-23 458
-4 562	-4 511	3 910	9 387
-19 417	-19 389	-19 417	-19 389
-7 606	-7 432	-7 606	-7 432
-20 901	-18 582	-20 901	-18 582
-25 181	-27 587	-37 732	-39 233
-4 186	-3 608	-4 186	-3 608
0	0	-6	-8
-113 651	-111 077	-126 434	-116 903

Not 23 Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna

Ansvarsförbindelse inkl löneskatt

2018	2017	2018	2017
-233 482	-236 314	-233 482	-236 314
-233 482	-236 314	-233 482	-236 314

Ansvarsförbindelse, belopp i tkr

Ingående ansvarsförbindelse
Pensionsutbetalningar
Nyintjänad pension
Ränte- och basbeloppsuppräknig
Förändring av löneskatten
Ändring av försäkringstekniska grunder
Övrigt
Utgående ansvarsförbindelse

-236 314	-242 865	-236 314	-242 865
9 807	9 696	9 807	9 696
-3 943	-636	-3 943	-636
-3 576	-4 923	-3 576	-4 923
553	1 279	553	1 279
0	-1 499	0	-1 499
-9	2 634	-9	2 634
-233 482	-236 314	-233 482	-236 314

Ansvarsförbindelse (specifikation)

Intjänad pensionsrätt, IPR97

Ålderspension/Livränta

Utgående pension till efterlevande, EP

Ålderspension enl PA-KL eller äldre avtal före 1998, ÅP

Livränta enl PA-KL eller äldre avtal före 1998, LR

Visstidspension, garantipension

Summa pensioner

Löneskatt 24,26%

Summa ansvarsförbindelse

Kommunen		Koncernen	
2018	2017	2018	2017
-154 033	-157 244	-154 033	-157 244
0	0	0	0
-4 422	-4 682	-4 422	-4 682
-23 698	-22 483	-23 698	-22 483
-5 725	-5 768	-5 725	-5 768
-20	0	-20	0
-187 898	-190 177	-187 898	-190 177
-45 584	-46 137	-45 584	-46 137
-233 482	-236 314	-233 482	-236 314

Andel försäkring, belopp i tkr*Del av pensionsförsäkring som tryggas genom försäkring*

Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelser

Förpliktelser intjänade from 1998, pensionsavsättning

0	0	0	0
8 414	5 695	8 414	5 695
8 414	5 695	8 414	5 695

Aktualiseringsgrad / Utredningsgrad i %

99	99	99	99
----	----	----	----

Not 24 Övriga ansvarsförbind.*Borgen mot kommunens företag*

Gagnefsbostäder AB

Dala Vatten och Avfall AB

Borgens- och förlustansvar för egna hem och småhus med bostadsrätter

SBAB, förlustansvar

BKN, förlustansvar

Balken Finans, förlustansvar

Övriga förpliktelser

Borgen AB Dalatrafik (AB Transitio)

Borgen AB Dalatrafik (5 100 tkr)

2018	2017	2018	2017
0	0	0	0
7 194	7 500	0	0
13	24	13	24
0	24	0	24
14	19	14	19
0	4 948	0	4 948
0	1 530	0	1 530
7 221	14 045	27	6 545

Not 25 Jämförelsestörande poster**Verksamhetens intäkter**

Skatteverket återsökt moms 2013-2016

2018	2017	2018	2017
0	6 184	0	6 184
0	6 184	0	6 184

Borgensåtagande mot Kommuninvest

Gagnefs kommun har ingått en solidariskt borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ek för har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ek för har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Gagnefs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804 079 439 kronor och totala tillgångar till 406 323 006 299 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 589 988 604 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 593 005 482 kronor.

Finansiella leasingavtal

Option avseende förvärv av Älvgården 1:2 fastighetsreglerat till Mjälgen 2:35 har påkallats av kommunfullmäktige per 2017-03-31 genom beslut §5 2016-03-10. Leasingavtalet har upphört och förvärv av fastigheten Mjälgen 2:35 har genomförts 2017-03-31.

Redovisningsprinciper

Kommunen redovisar årsbokslut per den 2018-12-31.

Gagnefs kommun följer i huvudsak den kommunala redovisningslagen och normgivningen för kommunal redovisning så som denna definieras av Rådet för kommunal redovisnings (RKR:s) rekommendationer.

Undantag

Dokumentation

Arbetet med att upprätta beskrivningar över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad enligt KRL 2:7 har påbörjats men ej färdigställt.

Komponentavskrivning

Enligt RKR:s rekommendation 11.4 ska komponentavskrivning tillämpas för materiella anläggningstillgångar. Rekommendationen gäller från bokföringsåret 2014. Komponentavskrivning tillämpas till fullo vid detta årsbokslut för utvalda byggnader. Arbete med införandet av komponentavskrivningar av totalt 25 byggnader har genomförts. Kommunstyrelsen har tagit riktlinjer för komponentavskrivning 2016. Slutförandet har skett under 2018. Införda komponentavskrivningarna har sänkt avskrivningskostnaderna med ca 3,1 mkr.

Leasing personbilar

Personbilar som leasas redovisas som operationell leasing. Se redogörelse av hyres- och leasingavtal nedan.

Kortfristig del av långfristig skuld

Enligt RKR:s rekommendation 20 ska finansiella skulder som förfaller inom ett år klassificeras som kortfristig. Dock kan skulden klassificeras som långsiktig om ursprunglig löptid var längre än 12 månader, om kommunen har för avsikt att refinansiera skulden långsiktigt samt att en överenskommelse om refinansiering har träffats. Kommunen har bortsett från kravet att överenskommelse ska finnas, och har klassificerat skulden som långsiktig om avsikten är att under 2019 refinansiera skulden långsiktigt, samt att ursprunglig löptid var minst 12 månader

Kommunen redogör i not 21 för hur stor del av den långfristiga skulden som enligt RKR 20 borde ha klassificerats som kortfristig.

Anpassning mot ny lag om kommunal bokföring och redovisning 2019.

För att anpassa redovisningen inför ny lag har förändringar skett i resultaträkningens uppställningsform med tillägg för rad med verksamhetens resultat och ändrad resultatrad till resultat efter finansiella poster.

Balansräkningens uppställningsform har anpassats med nya rader för bidrag till infrastruktur och kortfristiga placeringar. Även uppställningsformen för eget kapital har anpassats efter RKR:s rekommendationer och ny lag.

Nya noter har lagts till för Bidrag till infrastruktur och Kortfristiga placeringar. Även om kommunen inte har några poster som motsvarar dessa så finns de med i notapparaten för att påvisa just detta.

Krav kommer på att upprätta särredovisning för kostnader för räkenskapsrevision. Upplysningar ska lämnas om den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. Särredovisningen har börjat tillämpas 2018 och ny rad lagts till i not nr 2 för att synliggöra detta. Upplysning om 2017 saknas dock.

Förtydliganden

Intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att betalningar kommer att komma kommunen till godo och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Skatte- och utjämningsintäkter

Beloppen för skatte- och utjämningsintäkter har baserats på SKL:s senaste skatteprognos SKL 18:64 publicerat i december 2018. Beloppen för fastighetsavgift har baserats på SKL:s cirkulär 18:67.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp som vi räknar med kommer att bli betalda. För Gagnefs Kommun gäller att kundfordringar med förfallodag äldre än 3 månader och där inkassokrav avsänts, bokförs som osäkra.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde om inget annat har angetts.

Periodiseringar

Periodiseringar av inkomster och utgifter har gjorts enligt god redovisningssed.

Semesterlöneskuld

De anställdas fordran på kommunen i form av sparad semester och okompenserad övertid, har redovisats som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar den period de hänförs till och inräknas inte i tillgångarnas anskaffningsvärden.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde. Fram till 2009 har anskaffningsvärde reducerats med eventuella investeringsbidrag. Från 2014 bokförs investeringsbidrag som en långfristig skuld i balansräkningen och avskrivs efter samma regler som tillgången bidraget avser.

Gränsen för att investeringen ska kunna upptas som anläggningstillgång är satt till 2 prisbasbelopp.

Avskrivningstider

Kommunstyrelsen har fastställt riktlinjer för komponentavskrivningar i kommunen den 2016-10-18. Komponentavskrivningar innebär att en fastighet delas upp i ett antal komponenter som har olika avskrivningstider.

Tillämningen av komponentavskrivningar utgår från en strävan att i allt väsentligt ge en rättvis bild av enskilda avskrivningsobjekts värde och kostnader.

Avskrivningstiderna utgår från objektets förväntade kvarvarande nyttjandeperiod. En avskrivningskomponent är en komponent eller en grupp komponenter i en fastighet som har liknande nyttjandeperiod och som kommer bytas ut samtidigt har en enhetlig avskrivningstid.

En avskrivningskomponent som är uttjänt byts ut och nyanskaffningen ses som en ny komponent med en ny avskrivningstid. Dessa principer gäller även nybyggda fastigheter.

Dock finns undantag då fastigheter som aktiveras med ett värde under 3 mkr inte komponent avskrivs utan följer tidigare avskrivningstid om 33 år, linjär avskrivning, dvs. lika stora nominella belopp varje år. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod på minst 3 år klassificeras som anläggningstillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

Licenser	5 år
----------	------

Materiella anläggningstillgångar

Markanläggning	20 år
Byggnad - Stomme	70 år
Byggnad - Stomkomplettering	50 år
Byggnad - Yttertak / Fasad	40 år
Byggnad - Installationer	30 år
Byggnad - Utvändigt ytskikt	15 år
Byggnad - Inre ytskikt / Hyresgästansp.	15 år
Byggnad - Restkomponent	33 år
Maskiner och inventarier	5-10 år
Datorer	3 år

Pensioner

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med kommunal redovisningslag. Kommunens pensionsförpliktelser är gjord enligt RIPS17. Den redovisade skulden bygger på den senaste gjorda pensionsskultsberäkningen från december 2018. Kommunen redogör i not 23 ansvarsförbindelsens fördelning. Pensionsförpliktelse till anställd enligt visstidsförordnande finns ej men 4 förpliktelser finns till förtroendevalda enligt pensionsreglemente.

Redovisning av hyres- och leasingavtal

Enligt RKR:s rekommendation 13:2 ska leasingavtal där de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet överförs till kommunen redovisas som finansiell leasing. Undantag kan göras för leasingavtal med en löptid om högst tre år om avtalets värde är obetydligt.

Kommunen använder leasingavtal i mycket begränsat omfattning. Personbilar leasas då detta är ekonomiskt fördelaktigt. Med hänvisning till undantaget redovisas leasingavtalen för personbilar som operationella. En genomlysning av de ekonomiska effekterna av att redovisa dem som finansiella visar att skillnaderna för kommunens resultat- och balansräkning är små medan en redovisning av avtalen som finansiella skulle medföra ett betydande merarbete. För två fordon som leasades under 2013 med avskrivningstid 5 år innebar detta ett avsteg från RKR 13:2. Detta avsteg har upphört under 2018.

Kommunalskattens slutavräkning

Kommunalskattens slutavräkning baseras på SKL:s prognos. Prognos över slutavräkning 2018 innebär en skuld om 0,6 mkr (10 253 invånare per 2017-11-01 x -61 kr). Slutavräkning för år 2017 har beräknats utifrån SKL:s decemberprognos, cirkulär 18:64, preliminär skuld 3,6 mkr (10 142 invånare per 2016-11-01 x -351 kr).

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Reservering till RUR får göras med högst ett belopp som motsvarar den del av årets resultat som överstiger 2% av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not 25. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och som uppgår till väsentliga belopp.

Investeringsredovisning

Nämnd (tkr)	Årsbudget	Utfall 2018	Avvikelse	Förslag ombudgetering till 2019	Justerad budget	Justerad avvikelse
Kommunstyrelsen - kommunledning	- 2 600	- 1 756	844	-	- 2 600	844
Kommunstyrelsen - Teknisk verksamhet	- 58 789	- 20 007	38 782	- 29 908	- 28 881	8 874
Barn- och utbildningsnämnden	- 6 047	- 4 314	1 733	-	- 6 047	1 733
Socialnämnden	- 1 500	- 507	993	- 1 000	- 500	- 7
Kultur och fritidsnämnden	- 150	- 164	- 14	-	- 150	- 14
Summa hela kommunen	- 69 086	- 26 748	42 338	- 30 908	- 38 178	11 430

Kommunstyrelsen har bekostat en ombyggnation av kommunhuset, där arkiv och kontor tillskapades. Samt exploatering och GC väg Mockfjärd. It avdelningen har investerat i hårdvara (switchar av olika slag), licenser för trådlösa nät samt licens- och konsultkostnader kopplade till serverinstallationer. Kommunens servrar har flyttats till Umeå och detta förklarar även kommunledningens överskott för investeringsbudgeten.

Den *tekniska verksamheten under kommunstyrelsen* visar ett överskott för investeringsverksamheten med 38,8 mnkr. 28,9 mnkr av dom föreslås att ombudgeteras till nästkommande år. Det är flera projekt som är påbörjade och som kommer att slutföras under 2019. Moduler för förskoleverksamhet är inköpta till Djurmo och Djurås och projektet slutförs under 2019. Ombyggnationen av nya kommunförrådet startade under hösten och beräknas bli klar till våren. Det finns ett stort behov av renoveringar av lekplatser, därför föreslås att 500 tkr ombudgeteras för projektet Pedagogiska utemiljöer.

Gata och mark har flera projekt som föreslås ombudgeteras, Åtgärder vid Björbo cement önskas ombudgeteras för att kommunen har väntat på en dom från mark- och miljödomstolen som kom under hösten, nu inväntas startbesked från MSB innan projektstart. I projektet Industrivägen har projektet startat och slutförs under våren. För projektet Infrastruktur Djurmo väntar man på att planarbetet ska bli klart. Infrastrukturen vid Himmlsslätta, här har arbetet börjat med el och VA. Slutligen föreslås medel för markinköp att ombudgeteras.

Under året har panncentralen i Djurås byggts ut. Detta för att klara av det ökade behovet av värmeförsörjning i Djurås. Kontor har byggts om och anpassats vid Älvudden, vidare har landstingets reception byggts om i byggnaden. Den pedagogiska utemiljön vid Björbo skola har byggts om och uppdaterats. Två förskoleavdelningar har renoverats i

Kyrskolan. Ny ventilation har installerats i delar av kommunkontoret och det gamla ridhuset har fått nytt tak.

Verksamheten har också arbetat med energi-effektiviseringar, belysning har bytts ut i Lindberghallen och utebelysningen på flera skolor har uppdaterats under året, dessa belysningsåtgärder kommer att minska energi-användningen och skapa ett bättre ljusflöde. På dagcentral Mjälgen har en elpanna och varmvattenberedare bytts ut till bergvärme, vilket kommer att halvera energibehovet.

Barn- och utbildningsnämnden har bland annat investerat i cyklar och lekutrustning till förskolan, träslöjdssalen i Mockfjärd har renoverats, nya symaskiner till sysløjden i Mockfjärd och div möbler och inventarier. På Djurmo skolan har köket byggts om från ett mottagningskök till ett tillagningskök. Inköp av datorer till åk 7 och 8. Utemiljön vid Björbo skola och förskola har rustats.

Socialnämnden har köpt in licenser för modulen Procapita Lifecare. Procapita har gått från serversystem till molntjänst och nya moduler har köpts in. Vidare har verksamheten köpt in luftkonditionering och dörrskyltar. Kontor har gjorts om på Solgårdens och Älvuddens särskilda boenden och på kommunhuset. Detta har resulterat i att nya kontorsmöbler och inredning har köpts in. Investeringen i larmsystem har inte kunnat genomföras som det var tänkt under 2018. Vald leverantör har inte kunnat leverera och ny upphandling av larmsystem pågår. Gemensam upphandling för flertal kommuner. Upphandlingen beräknas vara klar under 2019 och pengarna önskas ombudgeteras till 2019.

Kultur och fritidsnämnden Kultur- och fritidsnämnden har köpt in konst till kommunens konstsamling under året. Möbler till Dala-Floda biblioteket är inköpta. Återstoden av det nya biblioteksdatasystem fakturerades under året då projektets slutfördes.

Nämnd (tkr)	Årsbudget	Utfall 2018	Avvikelse	Förslag ombudgetering till 2019	Justerad budget	Justerad avvikelse
Kommunstyrelsen - kommunledning						
Ombyggnation	-	- 264	- 264	-	-	- 264
Exploatering Himmlsslätt	-	- 122	- 122	-	-	- 122
GC väg Mockfjärd	-	- 43	- 43	-	-	- 43
Inventarier	- 300	- 53	247	-	- 300	247
It investeringar	- 2 300	- 651	1 649	-	- 2 300	1 649
Licenser	-	- 622	- 622	-	-	- 622
Summa Kommunledningen	- 2 600	- 1 756	844	-	- 2 600	844
Kommunstyrelsen - Teknisk verksamhet						
Projektering förskola Dala-Floda	-	- 42	- 42	-	-	- 42
Projektering förskola Bäsna	-	- 42	- 42	-	-	- 42
Ny förskola DF	-	-	-	-	-	-
Ombyggnad Hedens skola	-	- 277	- 277	-	-	- 277
Energieffektivisering	- 1 500	- 1 161	339	- 140	- 1 360	199
Ombyggnationer	- 700	- 1 088	- 388	-	- 700	- 388
Ombyggnad ventilation	- 4 334	- 2 141	2 193	-	- 4 334	2 193
Central styrning värme och ventilationer	- 1 000	- 106	894	-	- 1 000	894
Markarbeten	-	- 148	- 148	-	-	- 148
Myndighetskrav	- 800	- 303	497	- 400	- 400	97
Fjärrvärme leverans Djurås	- 1 407	- 624	783	-	- 1 407	783
Larm system	- 500	- 310	190	- 100	- 400	90
Passagesystem	- 500	- 363	137	-	- 500	137
Nytt ridhus	-	- 33	- 33	-	-	- 33
Nytt tak gamla ridhuset	- 1 500	- 748	752	-	- 1 500	752
Moduler inköp & anpassning	- 7 000	- 3 647	3 353	- 3 353	- 3 647	0
Kyrskolan förskolan Kulan	- 1 100	- 1 157	- 57	-	- 1 100	- 57
Kyrskolan förskolan Bäverh	-	- 1 028	- 1 028	-	-	- 1 028
Reception Älvudden Landsting	-	- 449	- 449	-	-	- 449
Bostäder flyktingar	- 5 181	- 375	4 806	- 400	- 4 781	4 406
Ombygg nytt kommunförråd	- 12 277	- 924	11 353	- 11 353	- 924	0
Ombygg Älvudden Sociala	- 2 200	- 2 346	- 146	-	- 2 200	- 146
Åtgärder Älvudden	- 766	- 532	234	- 234	- 532	0
Pedagogiska utemiljöer	- 2 000	- 900	1 100	- 500	- 1 500	600
Belysning	-	- 636	- 636	-	-	- 636
Gata & mark investeringar	- 1 710	- 19	1 691	- 1 100	- 610	591
Väg Mockfjärdsskolan	-	- 59	- 59	-	-	- 59
Åtgärder vid Björbo cemen	- 3 080	- 24	3 056	- 3 056	- 24	0
Industrivägen resecentrum	- 1 000	-	1 000	- 1 000	-	-
Infrastruktur Djurmo	- 3 000	- 54	2 946	- 2 946	- 54	0
Infrastruktur Himmlsslätta	- 2 000	-	2 000	- 2 000	-	-
GC väg Björbo	-	837	837	-	-	837
Markinköp för exploatering	- 2 454	-	2 454	- 2 454	-	-
Verksamhetssystem	- 500	-	500	-	- 500	500
Inventarier	-	- 59	- 59	-	-	- 59
Fordon	- 2 060	- 1 188	872	- 872	- 1 188	0
Maskiner Lokalvård	- 220	- 62	158	-	- 220	158
Kommunstyrelsen - Teknisk verksamhet	- 58 789	- 20 007	38 782	- 29 908	- 28 881	8 874
Summa Kommunstyrelsen	- 61 389	- 21 763	39 626	- 29 908	- 31 481	9 718

Nämnd (tkr)	Årsbudget	Utfall 2018	Avvikelse	Förslag ombudgetering till 2019	Justerad budget	Justerad avvikelse
Barn- och utbildningsnämnden						
Projektering förskolor	-	33	- 33	-	-	- 33
Inventarier	- 2 550	- 1 118	1 432	-	- 2 550	1 432
Konst	-	67	- 67	-	-	- 67
Datorer	-	1 253	- 1 253	-	-	- 1 253
Utomhus miljö o lekredskap	- 947	-	947	-	- 947	947
Inventarier kosten	- 1 350	- 1 699	- 349	-	- 1 350	- 349
Ombyggnationer kosten	- 1 200	- 143	1 057	-	- 1 200	1 057
Barn- och utbildningsnämnden	- 6 047	- 4 314	1 733	-	- 6 047	1 733
Socialnämnden						
Larmsystem	- 1 000	-	1 000	- 1 000	-	-
Licenser	-	190	- 190	-	-	- 190
Inventarier	- 500	- 317	183	-	- 500	183
Summa Socialnämnden	- 1 500	- 507	993	- 1 000	- 500	- 7
Kultur- och fritidsnämnden						
Konst	- 50	- 58	- 108	-	- 50	- 8
Inventarier 10 år	- 100	- 58	42	-	- 100	42
Bibliotek datasystem	-	47	- 47	-	-	- 47
KONSTINKÖP	-	-	50	-	-	-
Summa Kultur- och fritidsnämnden	- 150	- 164	- 14	-	- 150	- 14

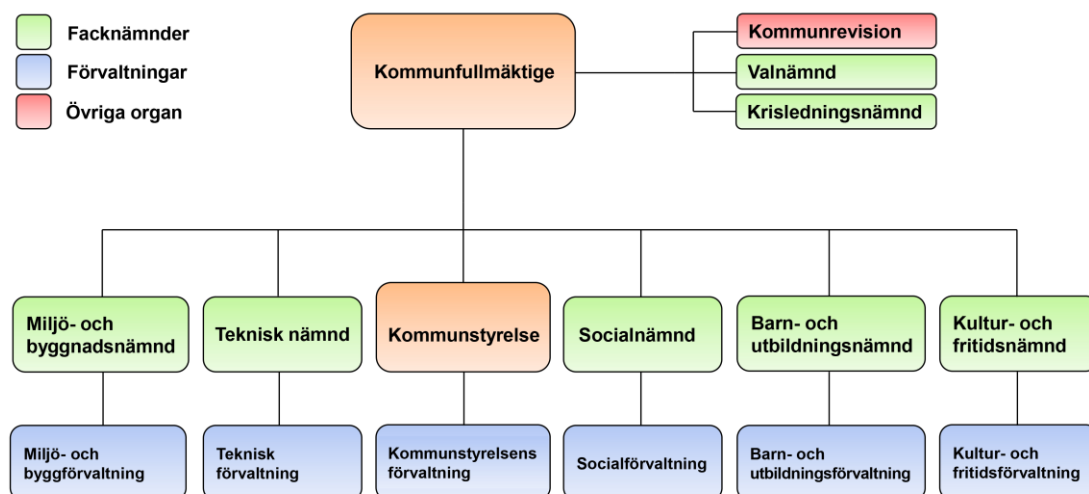
Driftsredovisning

Driftsredovisning 2018 (tkr)						
Inklusive interna poster	Utfall 2018			Årsbudget	Budget-	Utfall
Verksamhet	Intäkter	Kostnader	Netto	2018	avvikelse	2017 netto
Politisk verksamhet	37	-4 375	-4 338	-4 546	208	-4 462
Revision	0	-731	-731	-733	2	-718
Övr politisk verksamhet	219	-1 087	-868	-1 014	146	-803
Summa politisk verksamhet	256	-6 193	-5 937	-6 293	356	-5 983
Fysisk teknisk planering	1 830	-3 547	-1 717	-2 695	979	-2 121
Drift o uh jordbruksfast.	0	-47	-47	-47	0	-48
Markförsörjning	575	-1 011	-436	-349	-86	408
Stöd till bostadsföretag	316	-830	-514	0	-514	0
Näringslivsfrämj åtgärder	13	-1 172	-1 159	-1 225	66	-1 152
Turistverksamhet, anlägg.	178	-2 075	-1 897	-2 113	216	-1 962
Gator och vägar	19	-6 775	-6 756	-6 842	86	-6 069
Parker och grönområden	137	-1 885	-1 748	-1 435	-313	-1 528
Miljö- hälsa myndighetsutövn	804	-2 997	-2 193	-2 433	241	-1 635
Räddningstjänst	0	-10 200	-10 200	-9 228	-971	-9 202
Totalförsvär	664	-1 114	-451	-118	-333	-244
Summa infrastruktur,skydd mm	4 536	-31 652	-27 116	-26 485	-630	-23 552
Kultur och fritids verksamhet	159	-6 078	-5 918	-6 186	268	-5 662
Biblioteksverksamhet	164	-5 324	-5 160	-4 984	-176	-4 853
Idrotts o fritidsanlägg.	1 064	-3 227	-2 164	-2 348	184	-1 869
Musik- och dansskola	1 080	-5 795	-4 716	-4 615	-101	-4 674
Fritidsgårdar	732	-2 457	-1 725	-1 848	123	-1 592
Fritidsavdelning	34	-1 055	-1 021	-1 332	311	-457
Summa kultur och fritid	3 233	-23 936	-20 703	-21 311	608	-19 106
Adm Skolsektionen	1 360	-11 881	-10 522	-11 384	862	-11 364
Barnomsorg kost fastighet	3 017	-1 341	1 676	1 574	101	1 670
Förskola, skolbarnomsorg	22 127	-98 811	-76 685	-75 673	-1 012	-75 016
Övrig skolbarnomsorg fast	3 106	-4 208	-1 103	-816	-287	-2 366
Grundskola, särskola	21 269	-142 920	-121 651	-123 614	1 963	-111 805
Grundskola fast.kostn	21 879	-13 759	8 120	8 103	17	8 019
Gymnasieskola, gymn.sär	2 119	-51 802	-49 683	-53 652	3 969	-50 455
Summa utbildning, barnoms.	74 875	-324 722	-249 848	-255 461	5 613	-241 317
Vuxenutbildning	1 222	-7 394	-6 172	-4 930	-1 242	-3 559
Summa vuxenutb. o övr. Utb.	1 222	-7 394	-6 172	-4 930	-1 242	-3 559

Driftsredovisning 2018 (tkr) (fortsatt)						
Inklusive interna poster	Utfall 2018			Årsbudget	Budget-	Utfall
Verksamhet	Intäkter	Kostnader	Netto	2018	avvikelse	2017 netto
Adm hemtjänst/säbo	2 012	-16 459	-14 447	-14 461	13	-14 337
Hemtjänst	8 243	-33 215	-24 973	-27 382	2 409	-26 980
Kommunal hälso- och sjukvård	638	-12 762	-12 124	-12 949	825	-13 449
Dagverksamhet	207	-5 243	-5 036	-4 990	-46	-5 938
LSS	2 312	-25 909	-23 597	-23 621	24	-21 737
Boende LSS	1 144	-22 794	-21 650	-18 679	-2 971	-18 565
Särskilda boendeformer	10 880	-82 754	-71 874	-70 842	-1 032	-72 204
Trygghetslarm	481	-516	-34	-268	234	-538
Personalrehabilitering	0	0	0	0	0	-54
Vård, behandl, service	16 177	-13 400	2 777	4 310	-1 533	2 447
Bostadsanpassning	0	-821	-821	-893	72	-982
Färdtjänst, omsorgsresor	69	-1 683	-1 614	-1 946	332	-2 834
Summa vård omsorg	42 162	-215 555	-173 394	-171 721	-1 673	-175 172
Adm IFO	3 085	-17 466	-14 381	-14 311	-70	-16 944
MSB vård vuxna	212	-4 855	-4 643	-2 715	-1 928	-5 128
Vård för barn och unga	248	-11 100	-10 853	-11 222	370	-11 394
Rådgivning	0	-240	-240	-276	36	-205
Ekonomiskt bistånd	276	-5 406	-5 129	-4 786	-343	-4 962
Familjerådgivning	0	-567	-567	-551	-16	-567
Övrigt föreningsstöd	0	-81	-81	-80	-1	-87
Summa individ och familjeoms.	3 821	-39 715	-35 894	-33 941	-1 953	-39 287
Flyktningmottagning	14 593	-16 916	-2 323	-1 173	-1 150	-7 400
Arbetsmarknadsåtgärder	5 209	-8 625	-3 417	-3 882	465	-3 371
Summa särskilt riktade ins.	19 802	-25 541	-5 739	-5 054	-685	-10 772
Arbetsområden o lokaler	3 532	-5 663	-2 132	-2 888	756	-2 227
Varuförsörjning	55	-109	-55	-132	77	-64
Bostadsverksamhet	3 326	-426	2 899	1 908	992	2 711
Summa näringliv och bostäder	6 912	-6 199	713	-1 112	1 825	420
DalaTrafik, kompl. trafik	0	-665	-665	-571	-94	-12 214
Summa kommunikationer	0	-665	-665	-571	-94	-12 214
Gagnef Teknik förvaltn	0	0	0	6	-6	1
Fjärrvärmeförsörjning	5 248	-3 616	1 631	1 687	-56	1 017
Summa energi vatten avfall	5 248	-4 281	967	1 122	-155	-11 196
Fastighetsservice	13 830	-22 124	-8 294	-7 649	-645	-7 242
Gemensamma lokaler	2 984	-1 739	1 245	1 085	160	1 406
Stabsverksamhet	2 375	-59 074	-56 699	-64 007	1 881	-50 385
Facklig verksamhet	0	-550	-550	-737	187	-482
Summa gemensamma verksamh	19 190	-83 487	-64 298	-71 308	7 010	-56 704
Summa till driftsredovisningen	181 256	-768 675	-587 419	-596 494	9 075	-586 229
Finansförvaltning	621 843	-16 772	605 070	607 208	-2 137	604 863
Summa totalt	803 099	-785 447	17 652	10 714	6 938	18 634

Kommunens verksamheter

Gagnefs kommuns organisation

Finansförvaltningen

Konto	Budget	Utfall	Avvikelse	Förändr. prognos	Utfall 2017
Skatter och utjämning	608 900	611 263	2 363	1 369	601 209
Pensions och personalkostn.	-8 557	-15 777	-7 220	-2 801	-9 185
Kalkylerad internränta	7 834	7 834	0	0	7 239
Finansiellt netto	-969	1 750	2 719	298	-692
Momsbidrag					107
Intäkt jämförelsestörande					6 184
Summa	607 208	605 071	-2 138	-1 134	604 862

I finansförvaltningen samlas kommunens skatteintäkter, finansnetto samt pensionskostnader. Den styrs av kommunens finanspolicy. Det budgeterade resultatet ligger till grund för de ramar som ställs till förfogande för kommunens nämnder och verksamheter.

Förändringen av pensionskostnaden 2018 mot tidigare prognos kan till största del förklaras av högre kostnad för försäkringspremier. Orsaken är främst nyanställa med rätt till förmånsbestämd ålderspension. Det finns en ökad kostnad från förra årsskiftet genom högre utbetalning och

högre skuld i ansvarsförbindelsen genom kompensationen för den uteblivna friläggningen som höjer flera förmåner som samordnas med allmän pension. Det positiva finansnettot beror på en kombination av en historiskt låg snittränta samt utdelningar från bolag och Kommuninvest.

Kommunstyrelsen

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	13 449	2 765	-10 683	2 877
Kostnader (inkl interna poster)	-84 691	-73 047	11 644	-73 856
Kapitalkostnader	-7 729	-2 302	5 427	-2 356
Nettokostnader	-78 971	-72 584	6 388	-73 334
Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Kommunledningen	-19 020	-16 940	2 080	-23 448
- Räddningstjänsten	-9 225	-10 196	-971	
Beredskaps- säkerhetssamordn	-118	-451	-333	0
Kollektivtrafik	-7 162	-6 542	620	-15 918
Turismverksamhet	-1 965	-1 784	180	-1 886
Ungdomssamordnare	-77	-88	-11	
Ekonomiavdelningen	-12 767	-7 403	5 364	-7 585
Personalavdelningen	-7 898	-7 211	687	-6 891
Bemanningscenter	-2 854	-3 134	-280	0
Marknadsansvarig	-638	-440	197	-481
Kommunikationsavdelningen	-17 249	-18 395	-1 146	-17 125
Summa	-78 971	-72 584	6 388	-73 334

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Nettoinvesteringar	-2 600	-1 756	844	-2 458

Kommunstyrelsens resultat för 2018 är 6,4 mnkr bättre än budget. De största avvikelserna finns hos ekonomiavdelningen, kommunledningen och kommunikationsavdelningen.

Såväl budgeterade intäkter som kostnader är högre än bokfört utfall. Det beror på att både intäkter och kostnader på Bemanningscenter är budgeterade på intäktskonton och kostnadskonton men intäkten från verksamheterna bokförs som en kostnadsreducering på lönekonton, vilket resulterar i att inga intäkter bokförs och lönekostnaderna blir i stort sett nollade. Orsaken till detta förfarande är att den externa redovisningen i räkenskapsammandraget, RS, skulle redovisa dubbla lönekostnader om intäkten från verksamheterna för debiterbara timmar redovisades som en intäkt.

Kommunledningens resultat för 2018 är 1,1 mnkr bättre än budget. Förklaringen är dels att planerade aktiviteter inte har genomförts i den takt som avsetts och dels har inte hela den budgeterade löneuppräkningsgången gått åt.

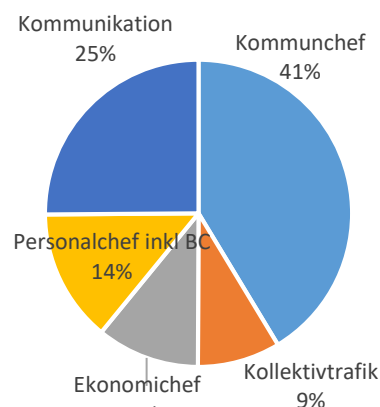
Räddningstjänsten bryts ut från kommunledningen för att lättare kunna följa utvecklingen. Årets resultat är 1 mnkr högre än budget och beror dels på kostnader för sommarens skogsbränder och dels ska kommunerna solidariskt täcka upp underskott som uppstått hos RDM.

Beredskaps- och säkerhetssamordnaren redovisar ett resultat som är ca 0,3 mnkr över budget. Orsaken till detta är en för låg budget vid ingången av 2018 då kommunstyrelsen tog över ansvaret från dåvarande Tekniska nämnden.

Kollektivtrafiken lämnar ett resultat för 2018 som är 0,6 mnkr bättre än budget. Detta är första året efter skatteväxlingen mot regionen och det har funnits osäkerhet kring vad den totala kostnaden skulle hamna på vid årets slut.

Ekonomiavdelningens positiva resultat på 5,4 mnkr förklaras av kapitalkostnader som inte använts fullt ut. Införandet av komponentavskrivning på kommunens fastigheter genererar en lägre kapitalkostnad då det tidigare var samma avskrivningstid för kommunens

Andel av nämndens verksamhet mätt i verksamhetens kostnader

byggnader, men med komponentavskrivning avskrivs fastighetens olika delar över olika antal år vilket medför en lägre avskrivningskostnad per år. Verksamheterna har inte heller investerat i den takt som tidigare förutsågs vilket ger lägre kapitalkostnader.

Personalavdelningens positiva resultat förklaras av att avdelningen inte varit fullt bemannade under året. Även den fackliga verksamheten är lägre än budget och en översyn av detta har inletts.

Bemanningscenter startade upp i början av året och har successivt tagit över vikarieanskaffningen från verksamheterna. Resultatet efter det första året visar en negativ avvikelse mot budget på nästan 0,3 mnkr. Kostnader och intäkter haltar något då den fasta poolpersonalens lönekostnader för december finns med i utfallet men intäkten för arbetet bokförs i januari då

Viktiga händelser

- Ett nytt Visions- och målpaket för kommunen har antagits vilket innebär en vitalisering av kommunens styrsystem.
- En ny Värdegrund har antagits.
- Beslut har fattats om genomförandet av det kommande äldreboendet för personer med demenssjukdom.
- Det länsgemensamma e-arkivsamarbetet har inrättats med Säters kommun som värdkommun.
- Beslut har fattats om att inrätta en gemensam Överförmyndarnämnd.
- Arbetet med en ny kommuntäckande Översiktsplan för Gagnefs kommun har påbörjats
- Beslut har fattats om att bebygga den s k Förrådstomten i Djurås med hyresrätter
- Externt bostadsföretag prövar intresset för bostadsrätter i Djurås, i Lilla skogen-området.
- Arbetet med att ta fram programhandling för Skogen-området i Djurås har inletts.
- En ny telefonlösning har införts.
- Utvärdering av den politiska organisationen i kommunen har genomförts.
- Lokalförfrågningsfrågorna har varit i fokus under året och uppdrag har lagts på kommunchefen att tydliggöra samspel och rutiner.
- Dalarnas Kommunförbund har bildats och förberedelser har genomförts för att finna bra samverkansstruktur med den nya länsregionen Region Dalarna.
- Vårflod och den mycket torra sommaren har präglat kommunens beredskapsarbete.

vikariekostnaderna för december debiteras ut till verksamheterna. Denna förskjutning finns bara det första året. Då detta är en ny verksamhet har det första året präglats av uppstartskostnader som varit svåra att förutse.

Kommunikationsavdelningens resultat för 2018 är 1,1 mnkr sämre än budget och detta beror på fiberutbyggnad och stora omställningskostnader vid byte av såväl telefonileverantör som serverflytt.

Investering: Under året har Kommunstyrelsen investerat i ombyggnationer och inventarier, exploatering, licenser och lagring av servicekapacitet samt trådlös nätutbyggnad.

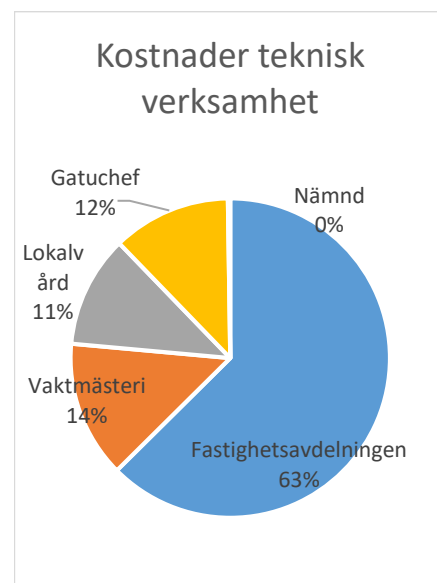
- Infrastrukturarbetet har fortsatt, bl a med aktiviteter kring Dalabanan och planeringen kring utbyggnad av E16 samt fibersatsningar.
- Kommunen har fortsatt arbeta med digitaliseringsfrågorna – samlat och i de enskilda verksamheterna

Framtiden

- Bostadsbristen – kommunens markförsörjning och planberedskap måste öka väsentligt.
- Kompetensförsörjningen är en stor utmaning både för kommunen och de företag som är verksamma i vår kommun
- Infrastruktursatsningar måste ske på både järnväg och väg. Det är viktigt för både kommunen och vår region. Bl a krävs en utvecklad tågtrafik, inte minst gäller det den interregionala trafiken
- Införandet av Stratsys som verksamhets- och uppföljningssystem för att hantera uppföljningen av mål och aktiviteter har påbörjats
- Digitaliseringen - nya system och lösningar för att möta nya krav. Den demografiska utmaningen skonar inte vår kommun. Digitalisering av vår verksamhet och användning av ny teknik är helt nödvändig om vi ska klara framtidens behov och krav
- Tryggheten i samhället – Gagnefs kommun ligger i topp i trygghetsmätningar. Det är bra, men inte heller vi är förskonade från utmaningar. Vi måste fortsatt arbeta för att hålla en god förmåga i säkerhets- och beredskapsfrågor
- Förmågan till fortbildning och omvärldsanpassning i kommunens förvaltningar – är kopplat till bland annat digitalisering, teknikutveckling men har även bäring på den ökande konkurrensen om arbetskraften
- Utveckla kommunsamverkan – uppdrag är lagt på kommunchefen att aktivera möjligheter till mellankommunal samverkan.

Tekniska verksamheten

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Awikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	74 901	77 225	2 324	76 781
Kostnader (inkl interna poster)	-62 289	-65 158	-2 869	-62 864
Kapitalkostnader	-23 350	-23 350	0	-32 216
Nettokostnader	-10 738	-11 282	-545	-18 298
Verksamhet	Budget	Utfall	Awikelse	Utfall 2017
Fastighetsavdelning /stab	6 626	6 649	23	-2 665
Vaktmästeri	-7 825	-8 367	-542	-7 208
Lokalvård	-157	-93	63	-311
Gata och mark	-9 135	-9 260	-125	-7 715
Beredskap och säkerhet				-210
Politisk verksamhet	-247	-211	36	-191
Summa	-10 738	-11 282	-545	-18 298
Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Awikelse	Utfall 2017
Nettoinvesteringar	-58 789	-20 007	38 782	-52 311

Tekniska verksamheten redovisar ett årsresultat som är ca 500 tkr sämre än budget. Själva nämnden, den politiska verksamheten, lämnar dock ett smärre överskott.

Fastighetsavdelningen redovisar ett resultat som följer budget. Utfall förklaras av flera olika kontoklasser och aktiviteter, dessa redovisas i matrisen. Elkostnaderna överstiger budget kraftigt, det beror på att elpriserna varit ca 50% högre än föregående år. Kostnaden för avlopp överstiger också budget, orsaken är taxehöjning. Kostnaden för det akuta felavhjälpande underhållet översteg budget.

Lägre lönekostnader för fastighetsstaben beror till störst del på sjukskrivning. Stabskostnader överstiger budget vilket beror på kostnader för bland annat serviceavtal ventilation, förbrukningsmaterial, utbildning och konsulter. Outnyttjade medel på det planerade underhållet, 105 tkr, beror på ej genomförda åtgärder vid Djuråsskolan.

Kostnaden för vattenskador uppgår till 650 tkr vilket är 1,2 mnkr lägre än föregående år.

Verksamheten har flera ökade intäkter. Försäkringsersättningen avser en gammal vattenskada som nu har reglerats. Den ökade hyresintäkten kommer från uthyrning av Älvudden till Region Dalarna. Att det gamla förrådet ej rivits och flyttats ur förbättrar resultatet med 1 mnkr.

Förklaring resultat Fastighet	Kronor
Försäkringsersättning	600 000
Ökade hyresintäkter	250 000
Ej rivning av förråd	1 000 000
Summa överskott	1 850 000
Ökad elkostnad	- 1 372 000
Ökad kostnad VA	- 180 000
Fjärrvärmeverksamheten	- 55 000
Ökat akut underhåll	- 286 000
Lägre lönekostnader	355 000
Stabskostnader	- 394 000
Planerat underhåll	105 000
Summa kostnader	- 1 827 000
Resultat	23 000

Vaktmästeriet redovisar ett underskott för helåret. Kostnaderna för löner överstiger budget med ca 330 tkr, vilket beror på överlappning vid pensionsavgång och nyanställning. Intäkterna överträffar budget något, tack vare försäljning av inventarier. Det övriga underskottet förklaras av ökade kostnader för förbrukningsinventarier och maskiner.

Lokalvården lämnar ett resultat som är något bättre än budget. Lönekostnaden överstiger budget med ca 400 tkr men matchas av ökade intäkter för lönebidrag. Överskottet förklaras av ökad försäljning.

Gata och mark redovisar ett resultat som är sämre än budget.

Karta/Gis lämnar ett överskott på 150 tkr som beror på ökad försäljning av kartor till andra kommuner och externa exploatörer. Kostnaderna för kartprogram, håller efter flera års arbete budget.

Kostnaden för *Markförsörjning* överstiger budget med 180 tkr. Intäkterna från mark och tomtförsäljning överträffar budget men kostnaderna för skogsbruksplan, förrättningar och konsultkostnader vid exploatering är högre än budgeterat.

Gatuavdelningens resultat är ca 90 tkr bättre än budget.

Överskottet beror på flera faktorer, av ca 2,4 mnkr budgeterade vägbidrag har 250 tkr inte betalats ut till vägföreningar. Kostnader som har ökat är elkostnader och personalkostnader.

Gräsklippning och grönområden går ca 270 tkr sämre än budget. Ökade lönekostnader, rivning av lekplatser och ökade tippavgifter förklarar detta.

Viktiga händelser

- Stor vattenskada i Djurmo skola. En stor vattenskada upptäcktes under försommaren i skollokalerna vilket resulterade i att klasserna 3-6 utrymdes i tillfälliga skolmoduler.
- Tekniska förvaltningen genomgick en organisationsförändring. Förvaltningen delades upp i fler enheter och tillsatte under året nya enhetschefer för Fastighetsförvaltning, samt Gata/mark.

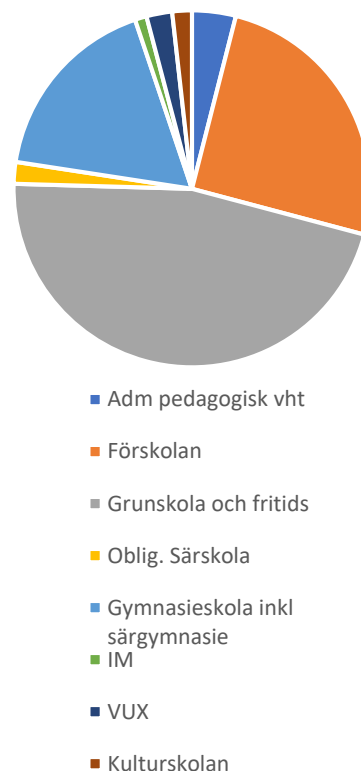
Barn- och utbildningsnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	47 035	55 461	8 426	56 771
Kostnader (inkl interna poster)	-314 643	-319 029	-4 386	-311 225
Kapitalkostnader	-3 049	-3 049	0	-2 987
Nettokostnader	-270 657	-266 617	4 040	-257 441

Verksamhet	Budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse	Utfall 2017
Barn och utbildning				
Adm pedagogisk vht	-11 384	-10 522	862	-11 364
Förskoleverksamhet	-64 692	-66 714	-2 022	-66 212
Grundskola F-9	-114 498	-112 834	1 664	-106 092
Fritidshem	-10 962	-9 953	1 009	-8 787
Oblig. Särskola	-5 467	-5 216	251	-4 875
Gymnasieskola	-46 000	-42 998	3 002	-44 696
Gymnasiesärskola	-2 800	-3 160	-360	-2 680
IM	-3 818	-2 813	1 005	-3 078
VUX	-4 926	-6 168	-1 242	-3 555
Kulturskolan	-4 615	-4 716	-101	-4 674
Politisk verksamhet	-523	-527	-4	-528
Kostavdelning/adm	-990	-980	10	-900
Summa	-270 675	-266 601	4 074	-257 441
Kosten				
Äldreomsorg	18	-16	-34	0
Summa	18	-16	-34	0
Summa totalt	-270 657	-266 617	4 040	-257 441

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Nettoinvesteringar	-6 047	-4 314	1 733	-3 150

Kostnader Barn- och utbildningsnämnden

Ekonomisk analys

Barn- och utbildningsnämndens resultat avviker med 4 040 tkr från budgetramen 2018.

Verksamheten adm pedagogisk verksamhet avviker med ett överskott och detta beror till viss del på små överskott på flera konton bland annat annonsering och köp av tjänster. Det beror även på att intäkter för vissa bidrag redovisas här men kostnaderna går under andra verksamheter. Detta följs upp genom projektkod. Under 2018 har rektor och

biträdande rektor i Djurås och Mockfjärd rekryterats vilket har inneburit en viss tids vakans. Detta gör att det blir ett överskott på personalkostnader.

Förskolan visar ett underskott med drygt 2 000 tkr, detta är en förbättring ifrån tidigare prognoser. Detta beror till stor del på nedläggningen av fristående förskolan Scadume. De pengar som kommunen inte behövde betala ut till fristående förskola gick till kommunens egen verksamhet som inte

hade några kostnadsökningar på grund av detta. Det underskott som förskolan har är personalkostnader som till

stor del har sin förklaring i många barn som är i behov av särskilt stöd och ett totalt ökat antal barn i verksamheten.

Grundskolan visar ett positivt resultat och det beror på ökade intäkter för interkommunala ersättningar (IKE) och minskade kostnader för IKE och fristående skolor. Skolorna i Djurmo och Kyrkbyn gör även överskott som bidrar till grundskolans positiva resultat. Delvis beror dessa överskott på svårigheter med att rekrytera personal.

När det gäller fritidshemmen är det framförallt Mockfjärds skolan som visar ett överskott för sin verksamhet. Men även här har vi ökade intäkter ifrån IKE och minskade kostnader för IKE och från fristående skolor.

För verksamheten oblig. särskola visar resultatet på ett mindre överskott, här har rektor gjort ett arbete för att anpassa bemanningen till ett minskat antal elever och lyckats bra.

Gymnasiets överskott är det stora som sticker ut i årets resultat. Här kom fakturorna för året ovanligt sent, ända in i januari 2019. Antalet elever i gymnasiet har minskat för hösten 2018, detta beror på en mindre elevkull.

För höstterminen 2018 såg vi en ökning på Gymnasiesärskolan och den höll sig på den nivå som förutspåddes och slutade med ett underskott på 360 tkr.

IM och VUX får man titta på tillsammans eftersom sparkravet låg under VUX men det var hos IM anpassningen skulle ske på grund av minskat antal elever. Med ett underskott tillsammans på 237 tkr, har man inte riktigt uppnått balans men ett stort jobb har gjorts för att anpassa verksamheten till de nya förutsättningarna.

Kulturskolan har haft lägre intäkter mot budget på grund av färre antal elever.

Kosten lämnar tillbaka ett överskott med 1 650 tkr.

Viktiga händelser under året

- Invigningen av den renoverade och ombyggda Hedens skola. En skola för vuxenutbildningen.
- Efter skolinspektionens tillsyn 2017, får kommunen under våren godkänt på alla punkter.
- Nytt läraravtal med fokus på kompetensutveckling, ledarskap och arbetsmiljö

- Djurmo skolan firar 40 år, samtidigt som mottagningsköket byggs om till ett tillagningskök.
- Skolledning och elevhälsa har en fortbildningsdag kring främjande och förbyggande arbetet.
- All pedagogisk personal får utbildning i Office 365.
- Den särskilda undervisningsgrupp som startade ht 2017 i Villan i Djurås har åtta inskrivna elever.
- Avdelningen vid Junibäckens förskola rustas upp.
- Riksdagen beslutar om att införa obligatorisk PRAO i grundskolans åk 8 och 9.
- Arbetsplanen för skola och arbetsliv revideras.
- Den fristående förskolan ScaDuMe beslutar att stänga sin verksamhet i Kyrkbyn.
- Förslag till skisser för förskola i Dala-Floda och Bäsna tas fram och BUN beslutar att gå vidare med förslagen till kommunstyrelsen.
- Antalet barn i åldrarna 1–5 ökar med 17 från februari till augusti. Det är inflyttade barn.
- Förskolan har ca 580 barn inskrivna under våren. Det inkluderar fristående och andra kommunala förskolor.
- Kommunen anmäler sig till SKL:s satsning på KARTA, motsvarar PRIO i grundskolan. Det är en metod för att följa upp arbetet i förskolan, processer, roller och tidsanvändning.
- Tio barnskötare har fått läsa första delarna av förskolläraryrket på högskolan.
- Till årets sommarskola i Djurås anmälde sig 30 elever.
- Kulturskolan firade Lindberghallens trettio års jubileum i oktober.
- Förskolan har tagit fram en IT-plan som man kommer att genomföra under tre år.
- Det var fyra elever i nian som inte kom in på något nationellt gymnasieprogram.
- Riksdagen beslutar att F-klass blir en obligatorisk skolform
- Rekrytering av två nya biträdande rektorer en på Djurås skolan och en på Mockfjärds skolan.
- KF beslutar om att bygga förskola i Dala-Floda i anslutning till Syrholms skola.
- Djurmo skolan får flera vattenskador. Skolan töms och verksamheten får bedrivas i tillfälliga moduler.
- En stor efterfrågan på förskoleplatser vid årsskiftet. Tre nya avdelningar etableras i Djurås och en avdelning vid Junibäckens förskola rusas upp
- Särskolan Skeppet fyllde tio år under hösten.

Mål för läsåret 2018/19, några exempel.

Följande områden har prioriterats och följs löpande under året upp av huvudmannen.

Förskolan har arbetat med språkutveckling, digitalisering och en hälsosam livsstil. Vidare har det varit fokus på det pedagogiska ledarskapet.

Grundskolan har arbetat med att utveckla fritidshemmen och fritidshemmens samverkan med grundskolan, betygsresultat, digitalisering och pedagogiskt ledarskap. IM/VUX har fokuserat arbetet på att utveckla omvårdnadsprogrammet och IM språk. Kulturskolan har utvecklat nya områden som teater, bild och film.

Kostavdelningen har arbetat med att få till fungerande matråd på skolorna.

Förskolan har en treårig digitaliseringsplan. Man har under det första året gjort investeringar i digitala hjälpmedel samt haft flera fortbildningsinsatser för

personal. Medvetenheten och kompetensen inom förskolan har ökat kring hur man kan använda digitala verktyg i det dagliga lärandet.

Förskolan och grundskolan behöver fortsätta arbetet med att fördjupa och förstärka kompetensen kring nyttjandet av digitala verktyg i syfte att öka målluppfyllelsen.

Det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas genom att ständigt se över vilka möjligheter det finns att avlasta cheferna i det praktiska och administrativa arbetet. Fortsatta insatser kring kollegial samverkan och delat ledarskap.

För att få en fullständig redogörelse för målluppfyllelse och betygsresultat i grundskolan hänvisas till Barn- och utbildningsförvaltningens kvalitetsredovisning.

Nyckeltal och verksamhetsmått

Nyckeltal/verksamhetsmått	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Andel (%) elever behöriga till gymnasiet	86	86	89	89
Andel (%) serverade luncher skolan	90	95	94	95
Andel (%) serverade dagportioner förskolan	94	95	97	88
Andel (%) serverade frukost, mellanmål fritidsverksamheten	99	101	100	105
Andel (%) inköpta ekologiska livsmedel skola förskola o fritids	77	82	99	92

Investeringar

Investeringar som genomförts är bl.a. cyklar och lekutrustning till förskolan, träslöjdssalen i Mockfjärd har renoverats, nya symaskiner till syslöjden i Mockfjärd och div möbler och inventarier. På Djurmo skolan har köket byggts om från ett mottagningskök till ett tillagningskök. Inköp av datorer till åk 7 och 8. Utemiljön vid Björbo skola och förskola har rustats.

Framtiden

Skolans lokalplanering och lokalfrågor är en utmaning för kommunen. Det kommer att krävas stora investeringar i lokaler de närmsta åren. Höga födelsetal kombinerat med inflyttning gör att det kommer att vara en fortsatt god efterfrågan på platser i förskola och grundskola.

Den ökade psykiska ohälsan bland barn och unga samt ett ökat stillasittande är en trend som man kan se i landet och

även i vår kommun. Här krävs insatser från fler aktörer förutom skolan, såsom civilsamhället, föreningar, företag, landsting och socialtjänsten.

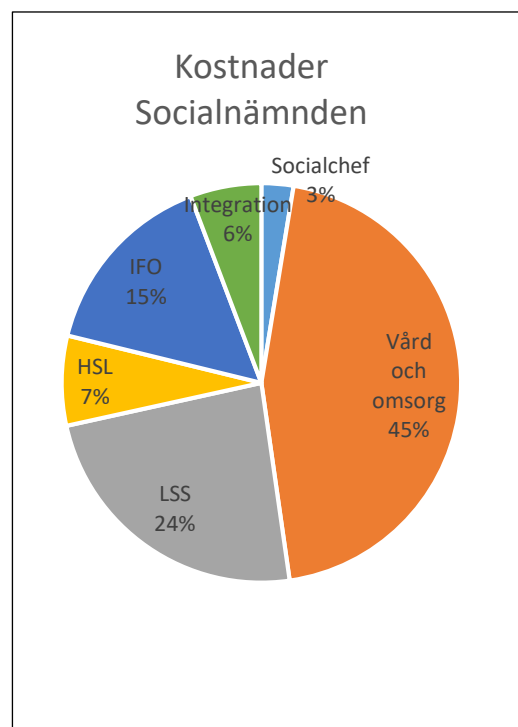
En av de stora framtidsutmaningarna inom den offentliga sektorn är rekrytering av personal. För att bli en attraktiv arbetsgivare krävs det att kommunen satsar på sina chefer. Ett gott ledarskap och väl fungerande chefer lockar personal att söka tjänster i kommunen. Viktigt är också att ge vår personal möjligheter till utveckling och karriär inom kommunen.

Personalens kompetens att använda digitala hjälpmedel som en del i arbetet med lärande och undervisning måste stärkas.

Socialnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	35 442	42 921	7 479	73 936
Kostnader (inkl interna poster)	-247 774	-258 254	-10 480	-290 296
Kapitalkostnader	-1 075	-1 075	0	-1 170
Nettokostnader	-213 407	-216 407	-3 001	-217 530

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Socialchef				
Administration Socialchef	-5 158	-4 596	562	0
Politisk verksamhet	-434	-555	-121	-590
Summa socialchef	-5 591	-5 151	441	-590
Vård- och omsorg				
Hemtjänst	-26 076	-23 472	2 605	-25 586
Särskilt Boende	-70 842	-71 874	-1 032	-72 204
Dagverksamhet	-1 092	-1 363	-271	-1 727
Övrig Äldreomsorg	-1 576	-726	850	-4 340
Administration	-5 303	-6 128	-825	-11 952
Summa vård- och omsorg	-104 889	-103 562	1 327	-115 810
Hälso- och sjukvård				
Hälso- och sjukvård	-15 614	-15 180	435	-14 968
Övrig Hälso- och sjukvård	-893	-821	72	0
Administration HSL	-1 695	-1 490	205	0
Summa Hälso- och sjukvård	-18 202	-17 491	711	-14 968
Individ- och familjeomsorg				
Administration IFO	-14 441	-14 750	-309	-17 511
Barn- & unga vård och insatser	-8 413	-8 352	62	-11 550
Vuxna vård- och insatser	-2 715	-4 643	-1 928	-5 128
Familjeteamet	-3 026	-2 692	334	0
Ekonomiskt bistånd	-4 786	-5 129	-343	-4 962
Politisk verksamhet	-7	0	7	-6
Summa IFO	-33 388	-35 566	-2 178	-39 157
LSS				
Administration LSS	-2 726	-2 431	295	-2 385
Personlig assistans	-10 870	-11 520	-649	-8 624
Övriga verksamheter LSS	-14 167	-13 727	440	-11 124
Bostad med särskild service	-18 679	-21 650	-2 971	-18 565
Arbete och utveckling	-3 882	-3 416	465	-3 402
Heden				-3 446
Summa LSS	-50 324	-52 744	-2 420	-47 546

Integration				
Flyktingmottagning	2 673	2 856	183	3 994
Ensamkommande	-3 685	-4 748	-1 063	-3 455
Summa Integration	-1 012	-1 893	-881	539
Summa total	-213 406	-216 407	-3 001	-217 531

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Nettoinvesteringar	-1 500	-507	993	-543

Inför 2018 genomgick Socialnämnden en omorganisation där Socialchef och Hälso- och sjukvård lyftes ut från Vård- och omsorg. Även inom IFO gjordes en omorganisation där Familjeteamet lyftes ut från Administration IFO. Detta ger att utfall 2018 jmf mot utfall 2017 för dessa verksamheter inter blir fullt jämförbara.

Socialnämnden redovisar ett resultat för 2018 som är 3 mnkr sämre än budget. Orsaker till detta redovisas nedan. Bokförda intäkter och kostnader är högre än budget. Detta förklaras av högre statsbidrag, extern och intern försäljning samt högre kostnader hos verksamheterna.

Administration Socialchef lämnar ett resultat för helåret som är 562 tkr bättre än budget. Verksamheten har budget för ökade vikariekostnader via bemanningscenter men utfallet finns hos övriga verksamheter.

Den politiska verksamheten lämnar ett resultat som är 121 tkr sämre än budget. Detta förklaras av högre arvodeskostnader än budgeterat.

Hemtjänsten lämnar ett överskott för helåret som är 2,6 mnkr bättre än budget. Verksamheten har haft lägre personalkostnader än budget bland annat genom att effektiviseringsprojektet som startades 2016 har gett resultat, samtidigt har verksamhetens verkställda timmar minskat.

Särskilt boende lämnar ett resultat för helåret som är 1 mnkr sämre än budget. Underskottet beror på att verksamheterna har haft högre personalkostnader än budgeterat i och med att tänkta effektiviseringar inte kunnat genomföras fullt ut.

Dagverksamheten lämnar ett resultat för helåret som är 271 tkr sämre än budget. Detta förklaras med att verksamheten har haft högre personalkostnader än budgeterat i och med ökat besöksantal.

Övrig äldreomsorg redovisar ett resultat för helåret som är 850 tkr bättre än budget. Avvikelsen mot budget förklaras till största del av att verksamheten för köpta platser har haft en budget men inga kostnader under 2018. Verksamheten för trygghetslarm har haft lägre kostnader än budgeterat på grund av omförhandlat avtal.

Administration Vård- och omsorg lämnar ett resultat för helåret som är 825 tkr sämre än budget. Detta förklaras med

att verksamheten har haft kostnader för ett befintligt obudgeterat verksamhetssystem.

Hälso- och sjukvård lämnar ett resultat för helåret som är 435 tkr bättre än budget. Den positiva avvikelsen mot budget förklaras med att verksamheten har haft vakanta tjänster.

Övrig Hälso- och sjukvård, det vill säga bostadsanpassning lämnar ett resultat för helåret som är 72 tkr bättre än budget.

Administration Hälso- och sjukvård lämnar ett resultat för helåret som är 205 tkr bättre än budget. Detta beror på att verksamheten inte har varit bemannad fullt ut.

Administration IFO har haft obudgeterade konsultkostnader under året vilket återspeglas i resultatet som är 300 tkr sämre än budget. Vid årets slut är dock alla tjänster tillsatta.

Barn- och unga vård och insatser håller budget. Arbetet med hemmaplanslösningar har pågått under hela året och kommer att fortsätta under kommande år.

Vuxna vård och insatser drar över budget med 2 mnkr och förklaras av dyra placeringar i början och i slutet av året. Arbetet med hemmaplanslösningar är påbörjat och kommer att fortsätta under 2019.

Familjeteamet har varit underbemannade vilket förklarar avvikelsen mot budget.

Ekonomiskt bistånd överskrider budget med 340 tkr och ligger strax över 2017 års nivå.

Administration LSS redovisar ett resultat som är 300 tkr bättre än budget och förklaras av lägre personalkostnader.

Personlig assistans drar över budget med 650 tkr och förklaras av en ökad mängd obudgeterade ärenden under 2018.

Övriga verksamheter LSS består av flera verksamheter vilket tillsammans ger ett resultat som är 440 tkr bättre än budget. Ett ärende, Heden, har under året trappats ner och är en bidragande orsak till att Övriga verksamheter LSS lämnar ett överskott.

Bostad med särskild service redovisar ett resultat som är 3 mnkr sämre än budget. Verksamheten har under året fått nya placeringsärenden som inte täckts av budget samtidigt

som våra egna boenden haft stora personalkostnader för vikarier då verksamheterna krävt extra bemanning.

Arbete och utveckling redovisar ett positivt resultat mot budget. Det positiva resultatet beror till största delen på att verksamheten ej haft alla tjänster besatta under året samt ett statsbidrag som bidrar till högre intäkter än budgeterat.

Integration redovisar ett resultat för 2018 som är 900 tkr sämre än budget. Kommunens *Flyktmottagning* går bättre än budget och förklaras av att intäkter från Migrationsverket är högre än budgeterade. Verksamheten *Ensamkommande* avvecklas mer och mer vilket avspeglas i lägre intäkter från Migrationsverket och färre barn-/ungdomar som kommunen ansvarar för. Den negativa avvikelsen mot budget härleds till höga placeringskostnader och driftskostnader som kommunen fortfarande har för verksamheten.

Viktiga Händelser

Mycket har hänt i socialförvaltningen även i år. Utvecklingstempot är högt och fokus har varit på att förbättra för medborgaren och effektivisera arbetssätt utifrån det. Här redovisas några av de förbättringar socialförvaltningen arbetat med under året.

- Anpassat organisation integration
- Existentiellt förhållningssätt och talangfullt ledarskap
- Nya verksamhetschefer
- Bemanningscentrum och vikariepoolen
- Högsvedens demensboende
- Ingen kö till särskilt boende
- SUS
- LOVIS 2.0
- Full personalstyrka på IFO barn och familj
- Stärkt Hälso- och sjukvårdsorganisationen
- Ny taxa i äldreomsorgen
- Rökfri ledningsgrupp
- Arbetat bra med budget i balans

Anpassat organisation integration

Fortsatt minskning av antalet ensamkommande ungdomar har inneburit en minskning av personal och boende även under 2018 för att anpassa resurser till behov.

Existentiellt förhållningssätt och talangfullt ledarskap

Under året har socialförvaltningen arbetat med ett existentiellt förhållningssätt och talangfullt ledarskap. Det handlar om att fokusera ännu mer på medborgaren och att denne ska ha rätt att leva sitt egna liv hela livet och våra insatser ska vara anpassade till det utifrån lagstiftning. Det handlar också om att tydliggöra roller och ansvar på alla nivåer i organisationen, det ska vara lätt att göra rätt.

Nya verksamhetschefer

En ny verksamhetschef för hälso- och sjukvårdsverksamheten tillträdde 1 januari 2018. Verksamhetschefen för stöd och omsorg gick i pension under våren och en ny rekryterades och var på plats strax innan sommaren.

Kommunfullmäktige beslutade 2018-05-03 § 41 att riktat statsbidrag till stöd i ensamkommande barns asylprocess ska användas på liknande sätt och under liknande förutsättningar som i Avesta, Mora och Smedjebackens kommun.

Socialnämnden gav förvaltningschefen i uppdrag att verkställa beslutet och överlåta medlen till kyrkans verksamhet i Gagnefs kommun. Den 7 november 2018 meddelade kyrkan att de efter övervägande kommit fram till att de saknade resurser för att klara uppdraget.

Socialnämnden har därmed inte kunnat verkställa beslutet. Det tillfälliga bidraget har använts till att finansiera del av det underskott som uppstått för kommunens externa placeringar av ensamkommande unga i och med att överenskommelsen med Migrationsverket upphörde och ersättningssystemet gjordes om 2017-07-01.

Bemanningscentrum och vikariepoolen

Bemanningscentrum startar upp och implementeras under året. Den ansvarar för vikarietillsättning de första 14 dagarna inom vård och omsorg och LSS verksamheten.

Högsvedens demensboende

Viktiga beslut fattas gällande byggandet av nytt demensboende och planerna för ett demensboende i Högsveden börjar ta form.

Ingen kö till särskilt boende

Efter att korttidsplatserna avvecklades skapades 10 särskilt boendeplatser till på Rödklövern. Efter många år med långa köer till särskild boende har 2018 varit året som kön försvann.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården (SUS)

SUS infördes i januari 2018 och var en stor förändring i arbetssätt och samarbete. I Gagnef var kommunens verksamhet och vårdcentralen väl förberedda och samarbetet har fungerat mycket bra. Under året har äldreomsorgen inte haft några externa placeringar eller betalningsansvar på sjukhuset.

LOVIS 2.0

Arbetet i samverkan, LOVIS, har pågått sedan 2008. Utifrån samlade erfarenheter samt utifrån Nationella riktlinjerna för beroendevård, har arbetsgruppen diskuterat och utformat ett förslag att utöka samverkan till att arbeta mer tillsammans och parallellt utifrån att det finns vinster för såväl klienter/patienter som personal med arbetssättet. Det leder till förbättrad kvalitet av insatser samt ger möjlighet till ett ökat utbud av insatser bland annat. Arbetet ska provas att bedrivas mer tillsammans och ett större utbud av öppenvårdsinsatser ska erbjudas i Gagnefs kommun. Arbetet bedrivs i projektform till att börja med, för att på så vis kunna utvärdera, följa upp och prova fram fungerande arbetssätt. Projektet startade 1 september 2018 och kommer att pågå fram till halvårsskiftet 2019.

Full personalstyrka på IFO barn och familj

Äntligen har personalstyrkan på barn och familj stabiliserats och efter första kvartalet vinkades sista konsulten av.

Stärka Hälso- och sjukvårdsorganisationen

Under året har man organiserat om resurserna och anpassat organisationen för att svara upp mot framtidens utmaningar och en bra arbetsmiljö.

Ny taxa inom äldreomsorgen

En utredning av äldreomsorgstaxan genomfördes under våren och utifrån den formades en ny taxa utifrån att få en mer jämlik och jämställd taxa.

Rökfri ledningsgrupp

Under hösten 2018 intog förvaltningsledningsgruppen en mer hälsosam inställning och blev snus och rökfri.

Arbetat bra med budget i balans

Inför 2018 har socialförvaltningen gjort en stor omställning i verksamheten och hade som mål att klara 8 150 tkr i effektivisering. Alla verksamheter arbetade under hösten 2017 för att nå målet. De flesta verksamheter nådde ända fram och några har påbörjat omställningen men inte hunnit verkställa på grund av olika externa faktorer. Då verksamheten inom socialförvaltningen till stor del är lagstyrd är det svårt att lägga prognos tidigt på året. I början på året kom nya ärenden in och effekterna på resultatet såg ut att bli betydande. Prognosen för mars låg på -9 mnkr. Ett strukturerat arbete tog fart för att förbättra resultatet med mål att få budget i balans. Under hösten förbättrades prognosen och resultatet för året landade endast på -3 mnkr. Alla inom socialförvaltningen har bidragit till att resultatet blev så positivt och det har krävt ett intensivt arbete för att lyckats. Värt att notera är att det är andra gången på många år som äldreomsorgen (socialchef, vård- och omsorg och hälso- och sjukvård) lyckats nå ett plusresultat.

Nyckeltal och verksamhetsmått

Nyckeltal/verksamhetsmått	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Hemtjänst				
Verkställda insatser i hemtjänsten i antal timmar	44 060 tim	53 397 tim	59 577 tim	64 58 tim
Institutionsvård vuxna				
Antal vård dygn	353	382	629	673
Bruttokostnad i kronor per vård dygn	4 110	2 320	2 114	1 994
Institutionsvård och familjehemsvård barn och unga				
Antal vård dygn	4 807	3 803	4 700	4 459
Bruttokostnader i kronor per vård dygn	1 265	1 509	1 658	1 670
Ekonomiskt bistånd				
Genomsnittligt antal hushåll per månad	72	87	67	64
Bruttokostnad i kr per enhet och månad	6 165	5 019	5 732	6 020

Investeringar

Socialnämnden har köpt in licenser för modulen Procapita Lifecare. Procapita har gått från serversystem till molntjänst och nya moduler har köpts in. Investeringarna i inventarier 5 år består av inköp av luftkonditionering och dörrskyltar. Kontor har gjorts om på Solgårdens och Älvuddens särskilda boenden och på kommunhuset. Detta har resulterat i att nya kontorsmöbler och inredning har köpts in.

Investeringen i larmsystem har inte kunnat genomföras som det var tänkt under 2018. Vald leverantör har inte kunnat leverera och ny gemensam upphandling av larmsystem pågår för flertal kommuner. Upphandlingen beräknas vara klar under 2019 och pengarna önskas ombudgeteras till 2019.

Framtiden

Framtidens utmaningar innebär en fortsatt utveckling av effektiva arbetssätt som innefattar välfärdsteknik för att skapa en sammanhållen och hållbar socialtjänst. De demografiska utmaningarna samt medborgarens ökade krav på transparens och delaktighet gör att socialförvaltningen

behöver utveckla en ny strategi och vara kreativ i de lösningar som behövs för att möta förväntningarna som medborgarna har på verksamheten. De områden som socialförvaltningen bland annat fokuserar på 2019 är

- Digitalisera avvikelseprocessen
- Digitalisera medicindelningsprocessen (Patientsäkerhet)
- Fortsätta processen att bygga Högsveden särskilda boende för personer med demenssjukdom
- Utveckla arbetssättet ständiga förbättringar
- Fortsätta utveckla äldreomsorgen med fokus på individuell planering
- Förstärka arbetet med tidiga insatser och hemmaplanslösningar inom individ och familjeomsorgen
- Hot och våldsföreläsning av Maria Bauer. Maria har utvecklat unika arbetssätt för att förebygga våld.
- Utveckla anhörigstödet

Omvärldsbevakning

Nationellt drivs bland annat frågorna om tillitsbaserad styrning, nära vård, kompetensförsörjning och utvecklingen

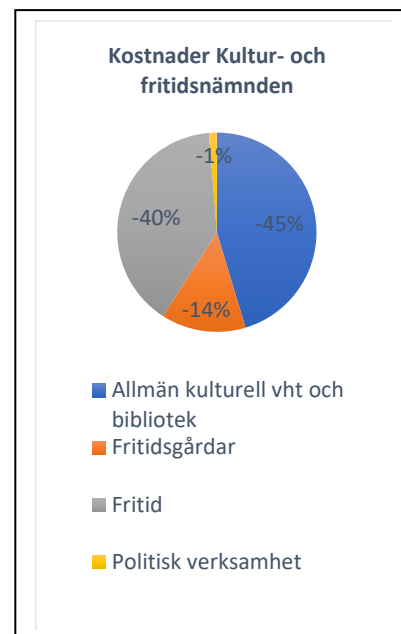
av välfärdsteknik. Arbetet med tillitsbaserad styrning kommer succesivt att vävas in i SKLs (Sveriges kommuner och Landsting) strategi och det kommer även att sippra ut i kommunerna framöver. Utredning av samordnad utveckling för god och nära vård kommer att vara den största förändringen som sker inom vård och omsorg under 2020-talet och innebär ökad samverkan med Landstinget gällande

att anpassa vård och omsorgen nära den enskilde. Välfärdsteknikens utveckling pågår på alla plan dock tycker SKL att tempot är för lågt i kommunerna vilket gör att man kan ana nationella satsningar inom området för kommunerna. Kompetensförsörjningen är en av de stora knäckfrågorna under en lång tid framöver och många aktiviteter är igång på nationell-, regional- och lokalnivå.

Kultur- och fritidsnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	250	664	414	830
Kostnader (inkl interna poster)	-15 552	-15 284	268	-14 823
Kapitalkostnader	-127	-127	0	-134
Nettokostnader	-15 429	-14 747	682	-14 128

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Allmänskultur och bibliotek				
Admin		-35	-35	
Allmän kulturell vht, bibliotek	-998	-901	97	-149
Biblioteksverksamhet	-4 984	-5 159	-175	-4 802
Studiecirklar	-373	-363	10	-364
Allmän kultur, kultur sekr.				-803
Program och kulturarr.	-847	-793	54	-749
Summa Kulturen	-7 202	-7 251	-49	-6 867
Fritid och fritidsgårdar				
Fritidsgårdar	-2 068	-1 925	143	-1 802
Allmän fritidsverksamhet	-77	-75	2	-55
Bidrag fritidsföreningar	-3 901	-3 803	98	-3 698
Idrotts och fritidsanläggningar	-1 308	-1 196	112	-1 186
Fritidskontoret	-682	-330	352	-497
Ungdomssamordnare				40
Summa Fritiden	-8 036	-7 329	707	-7 198
Politisk verksamhet	-191	-167	24	-63
Summa totalt	-15 429	-14 747	682	-14 128

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Nettoinvesteringar	-150	-164	-14	-258

Ekonomisk analys

Kultur- och fritidsnämndens resultat avviker positivt med 682 tkr ifrån budgetramen 2018.

Underskottet på biblioteksverksamheten består av flera mindre poster bland annat ökad kostnad för prenumerationer, minskade intäkter och en del av kostnaden för nytt biblioteksdatasystem.

En orsak till överskottet under fritid och fritidsgårdar är att verksamheterna inte varit fullt bemannade och har då inte heller kunnat bedriva verksamhet fullt ut.

Det finns även ett överskott under bidrag fritidsföreningar och idrotts och fritidsanläggningar där en del bidrag inte nyttjades.

Viktiga händelser

- 14/12-17 antogs nya bidragsregler av Kommunfullmäktige. Sökta bidrag beräknas från och med 2018-01-01 efter de nya beslutade reglerna.
- 30-31/3: Konst & Hantverk Gagnef runt. Bygdens konstnärer och konsthantverkare, professionella och amatörer öppnar upp sina ateljéer och verkstäder i Lindberghallen.
- 14/6 mottog Håkan Spännar kulturpriset på kommunfullmäktige.
- 27/6 tom 10/8 arrangerades sommarutställningen "Hantverket bakom. Per Målare – ett yrkesliv".
- Bästa sommarlovet: under sommaren har fritidsgårdarna erbjudit gratis aktiviteter för barn och unga i åldern 6–15 år. Aktiviteter ur programmet denna månad har varit, keramik

- målning vid tre tillfällen, Bio, Boule, Paddling och sommarcafé. Finansiering genom statligt bidrag.
- 8 -14/10: Nationell kampanjvecka på biblioteken för att öka användningen av e-tjänster och bidra till ökad digital delaktighet.
- 19/11: Föreningsträff i OK-stugan i Mockfjärd. Femton föreningar närvarande och totalt var vi 30 personer på plats. Anette Kotilainen, ny ordförande i kultur- och fritidsnämnden, var på plats och presenterade sig.
- 6/12: Ottilia Adelborgpriset delas ut till illustratören och författaren Lotta Geffenblad vid en ceremoni på Ottilia Adelborgmuseet.
- 18/12 - 5/1: Julutställning i Lindberghallen med djur- och naturmåleri av John Anders Eklund från Djurmo.

Mål och målluppfyllelse

Mål och målluppfyllelse	
Främja kulturellt utbyte och samverkan samt bidra till ömsesidig förståelse mellan personer med skilda modersmål och kulturer	
Egna arrangemang ska präglas av professionalitet och nyskapande	
Bibehålla de idrotter som redan finns representerade i kommunen och underlätta för nya att etablera sig	
Minst en gång under 2018 föra dialog med och ge stöd till alla ideella föreningar i kommunen för att öka förutsättningar till delaktighet och inflytande	
Göra minst två typer av insatser för att fler ska nyttja biblioteksutbudet av allsidig information och litteratur i olika former i syfte att öka delaktigheten i samhällsdebatten	
Uppmuntra arrangerande föreningar som får kommunalt bidrag att använda lokaler och platser som i största möjliga mån är tillgänglighetsanpassade	
Mer miljövänliga föreningsanläggningar	
Kommunbiblioteket utvecklar och genomför i samarbete med förskolan, skolan och andra intresserade aktörer nya metoder för att ge stöd i barn och ungas språkutveckling	

Nyckeltal och verksamhetsmätt

Nyckeltal/verksamhetsmätt	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Fritidsgårdar – antal besök per månad	512	157	157	158
Utlån Gagnefs kommunbibliotek	61 531	58 717	64 136	65 876
Besök Djuråsbiblioteket	31 472	29 290	29 517	37 403
Besök Mockfjärdsbiblioteket	27 669	28 950	29 157	27 106
Besökare kultur för vuxna, egna arrangemang	4 883	4 167	4266	3 103*
Besökare kultur för barn och unga, egna arrangemang	235	2 259	2380	3 633
Besökare kultur för vuxna som bidragsgivare/medarrangör	Ingen uppgift	21 938	Ingen uppgift	22 506
Besökare kultur för barn/unga som bidragsgivare/medarrangör	Ingen uppgift	1 280	Ingen uppgift	2 015
Studieförbundens antal redovisade studietimmar	6333	6 109	5652	6 794
Antal egna arrangemang i handikappanpassade lokaler	11 av 12	26 av 33	46 av 52	49 av 52
Antal egna arrangemang med professionella kulturaktörer	11 av 12	32 av 33	50 av 52	51 av 52
Uthyrningstimmar gymnastiksal	3959	3 888	4 223	4 917
Deltagartillfällen i aktivitetsstödsredovisningen	46 329	45 199	49 153	43 118

Investeringar

Under år 2018 har konstverk till Gagnefs kommuns konstsamling köpts in för 50 tkr. Verken har registrerats och två av fyra har hängts i offentlig miljö.

Viss förnyelse av inventarier har gjorts framför allt på biblioteket i Dala-Floda.

Framtiden

Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter står inför skilda utmaningar. Fortfarande är både kommunala och föreningsägda anläggningar i stort behov av upprustning. Läget har förbättrats en del de senaste åren och externa finansiärer har bidragit till att hitta bra lösningar. Dock

återstår en hel del att åtgärda. Föreningarna aviserar även svårigheter på sikt med att själva driva sina anläggningar. Vissa föreningar önskar ett större åtagande från kommunens sida.

När det gäller fritidsgårdarna är uppdraget inte helt tydligt definierat och det har varit svårt att upprätthålla verksamheten på grund av personalbrist. En översyn av hela dess organisation kommer att pågå under 2019.

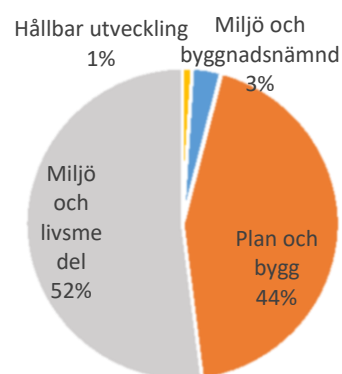
Biblioteken ökar såväl sina besök som utlån, men för skolbiblioteken finns ett arbete att göra för att säkerställa alla elevers rätt till god biblioteksservice, oberoende av var i kommunen man går i skolan

Miljö- och byggnadsnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	1 608	2 002	394	1 749
Kostnader (inkl interna poster)	-6 424	-5 654	770	-5 073
Kapitalkostnader	-21	-21	0	-22
Nettokostnader	-4 837	-3 673	1 164	-3 345

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Miljö och byggnadsnämnd	-283	-186	97	-181
Plan och bygg	-2 121	-1 294	827	-1 529
Miljö och livsmedel	-2 364	-2 130	234	-1 572
Hållbar utveckling	-70	-63	7	-63
Summa	-4 837	-3 673	1 164	-3 345

Verksamhetens andel av nämndens kostnader

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar som helhet ett resultat som överträffar budget med 1,2 mnkr. Den politiska verksamheten lämnar ett överskott med 97 tkr som beror på lägre arvodeskostnader än budgeterat.

Plan och bygg lämnar ett överskott för helåret på 827 tkr. Verksamheten har under året haft 426 tkr högre intäkter för bygglov än budgeterat. Personalkostnaderna understiger budget på grund av att verksamheten inte har varit fullt bemannad.

Miljö och livsmedel lämnar ett överskott för helåret på 234 tkr. Personalkostnaderna är 248 tkr lägre än budget på

grund av att verksamheten inte har varit fullt bemannad. Intäkter och övriga driftskostnader har följt budget.

Hållbar utveckling har följt budget och miljöpriset har delats ut.

Viktiga Händelser

- Arbetet med ny översiktsplan och vatten- och avloppsplan pågår.
- En satsning har gjorts inom hälsoskyddsområdet riktad mot skolor och förskolor.
- Samverkan med Leksands kommun inom livsmedelsområdet fortgår.

Nyckeltal och verksamhetsmätt

Nyckeltal/verksamhetsmätt	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Bygglov	102	115	135	98
Värmepumpar	58	49	62	76
Inspektioner, livsmedel*	21	70	111	61
Inspektioner, miljö	36	59	17	24

*Lågt 2018 p g a sjukskrivning

Investeringar

Nämnden har inte gjort några investeringar under året.

Framtiden

Strategiska miljö- och planfrågor kommer att flyttas från miljö- och byggnadsnämnden till kommunstyrelsen p g a omorganisation.

Kommunfullmäktige

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Intäkter (inkl interna poster)	362	219	-143	962
Kostnader (inkl interna poster)	-2 818	-2 328	489	-3 114
Kapitalkostnader	0	0	0	
Nettokostnader	-2 456	-2 110	346	-2 153

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Kommunfullmäktige	-709	-511	199	-631
Revision	-733	-731	2	-718
Valnämnd	-320	-144	176	-1
Överförmyndare	-693	-719	-26	-800
Krisledningsnämnd	0	-4	-4	-1
Summa	-2 456	-2 110	346	-2 153

Kommunfullmäktige visar ett överskott som beror på lägre kostnader för jubileumsgåvor och annonsering.

Revision visar ett mindre överskott.
Verksamhetsberättelse på annan sida.

Valnämnden -val har förrättats under året och kostnaderna blev lägre än budgeterat.

Överförmyndare – överskrider budget. Högre kostnader för överförmynderiverksamheten än budgeterat.

Verksamheten förklarar även skillnaderna för intäkter och kostnader i utfallet mot budget. Kostnader för verksamheten återsöks.

Krisledningsnämnden –är obudgeterad och har kostnader för verksamhet.

Kommunens revisorer

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2017
Revision	-733	-731	2	-714

Kommunens revisorer har under 2018 genomfört revision inom ramen för god revisionssed. För revisorerna gäller förutom god sed, kommunallagen och fullmäktiges antagna revisionsreglemente.

Revisorerna ska årligen i revisionsberättelsen uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna samt ledamöterna i dessa. För att möjliggöra bedömningar och skapa en tydlig grund för dessa anger kommunallagen att all verksamhet skall granskas årligen. Revisorerna har genomfört följande aktiviteter för att skapa sig ett underlag för bedömningen.

Granskningar under året

- En fördjupad granskning av lokalförsörjningsprocessen.
- Nämndernas ansvarsutövning har övergripande granskats. Med ansvarsutövande avses aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi.
- Granskning av delårsrapport per den 31 augusti.
- Kommunens årsredovisning har granskats och regleras i den kommunala redovisningslagen. Det ankommer på den kommunala revisionen att bedöma om redovisningen skett enligt denna lag och om redovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ekonomiska ställning.
- Genom utsedda lekmannarevisorer har granskning av Gagnefsbostäder AB:s förmedling av hyresbostäder.

- Övrigt: revisorerna och lekmannarevisorerna har följt nämndernas, de gemensamma nämnderna, kommunstyrelsens och bolagens verksamheter genom träffar med förtroendevalda och tjänstemän, protokollsgranskning samt uppföljningar/ mindre granskningar föranledda av revisorernas iakttagelser.

Mål och måluppfyllelse

Samtliga planerade granskningar har genomförts. Resultaten av granskningarna har redovisats och kommunicerats med berörda.

För 2018 års granskningsarbete tilldelades revisorerna ett anslag om 733 tkr. De bokförda kostnaderna uppgår till 731 tkr.

Framtiden

Då Gagnefs kommun står inför stora utmaningar, både gällande verksamhet och ekonomi, kommer revisorerna att fortsätta följa kommunens utmaningar att efterleva en god ekonomisk hushållning. För 2019 finns en ny kommunal redovisningslag som revisionen kommer att granska att kommunen följer. Andra delar som revisionen bedömer är av vikt att kommunen arbetar tillfredsställande med är mål- och styrmodellen och interna kontrollen.

Bolag, nämnder och kommunalförbund

Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation nr 8.2 kan företag vars omsättning (enligt resultaträkningen) och omslutning (enligt balansräkningen) är mindre än 2 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag undantas från redovisningen. Den sammanlagda kommunala andelen

av omsättning/omslutning för de företag som undantas får inte överstiga 5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Företag som undantas i den sammanställda redovisningen är Visit Södra Dalarna AB, redovisas under kommunledningen.

Nedansiljans samordningsförbund

Nedansiljans samordningsförbund består av medlemmarna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget Dalarna samt kommunerna Gagnef, Leksand och Rättvik och verkar utifrån lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Samordningsförbundet ger de lokala aktörerna möjligheter att utveckla samverkan inom

rehabiliteringsområdet. Samordningsförbundet finansierar bland annat flera gemensamma insatser som riktar sig till personer bosatta i Gagnefs kommun och som är i behov av samordnad rehabilitering för att uppnå eller förbättra förvärvsförmåga och nå en egen försörjning. Medlemsavgiften för Gagnefs kommun är 250,5 tkr för 2018.

Språktolknämnden i Dalarna

Språktolknämnden i Dalarna är en gemensam nämnd för Landstinget Dalarna, Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun, Hedemora kommun, Leksands kommun, Smedjebackens kommun, Sätters kommun, Orsa kommun och Mora kommun med ansvar för språktolkförmedlingsverksamhet. Borlänge kommun är

vårdkommun och verksamheten har sitt arbetsställe och säte i vårdkommunen och ingår i dess organisation. Syftet med verksamheten är att tillgodose parternas behov av tolktjänster. Årsbokslutet visar ett nollresultat och verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen.

Hjälpmedelnsämnden Dalarna

Nämndens uppdrag

Hjälpmedelnsämnden bidrar till att öka tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Tillsammans med länets kommuner tar landstinget ett gemensamt ansvar för att enkelt tillhandahålla hjälpmedel till ett rimligt pris. Den tekniska utvecklingen skapar förutsättningar som måste tillvaratas.

Verksamhet

2018 har präglats av dels lokal- och arbetssättsrelaterade frågor och dels kompetensförsörjningsutmaningar samt analys av ökande hjälpmedelskostnader. Dagens hantering av hjälpmedel, där fler delar av inköpen registreras som tillbehör i stället för huvudhjälpmedel, resulterar i ökade hjälpmedelskostnader i stället för investeringskostnader. Under andra halvan av året har åtgärder för att stävja de ökade kostnaderna införts, som till exempel tvingande ersättningskedjor och ett mer succesivt och återhållsamt införande av nya hjälpmedel efter upphandling.

Ekonomi

En stor efterfrågan på hjälpmedel bidrog till att förvaltningens intäkter ökade jämfört med föregående år. Men det innebar också ökade kostnader. I samband med att det samtidigt byttes sortiment blev det stora

Resultaträkning (mnkr)	2018			2017
	Budget	Utfall	Avvik	Utfall
Intäkter	149,0	152,5	3,6	140,2
- varav landstingsbidrag	2,8	2,8	0,0	2,7
Kostnader	-149,0	-152,7	-3,8	-
- varav löner exkl soc avg	-33,1	-32,2	0,9	-28,4
Resultat	0,0	-0,2	-0,2	0,0

kostnader på inköp av tillbehör till det nya sortimentet. Förvaltningen hade också ökade hyreskostnader samt utökning av personal. Sammantaget innebar det att resultatet hamnade på ett underskott; -0,2 Mkr för året.

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (GNATL)

Nämndens uppdrag

Kommunerna Borlänge, Falun, Ludvika, Smedjebacken, Säter, Gagnef och Hedemora har kommit överens om att samarbeta i en gemensam nämnd enligt Kommunal-lagen. Den gemensamma nämnden ansvarar för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbe-hållare samt kontrollen av läkemedelsförsäljningen av receptfria läkemedel i detaljhandeln. Nämndens uppdrag består av myndighetsutövning och Falu kommun är värdkommun där den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Verksamhet - väsentliga händelser

Webbtjänster för ansökan av serveringstillstånd m m har införts under 2018, vilket medfört en effektivare handläggning och ökad tillgänglighet/service för näringsidkare.

För att tillgodose tillsyn på serveringsställen och i detaljhandeln ska en tillsynsplan upprättas i början av året. Tillsynen består av förebyggande, inre och yttre tillsyn. Förebyggande tillsyn sker genom information, rådgivning och utbildning. Inre tillsynen är av administrativ karaktär och består främst av uppföljning av innehavarens personliga och ekonomiska förhållanden. Yttre tillsyn är den tillsyn som sker direkt på serveringsstället och i detaljhandeln.

Näringsidkarna ska erbjudas tjänster av god kvalitet. God kvalitet ska bygga på att varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Kunden ska bemötas med respekt och god tillgänglighet och alla kunder ska behandlas likvärdigt.

Stadigvarande serveringstillstånd och antal tillsyner 2018

Kommun	Totalt antal	Antal tillsyner
Borlänge	51	96
Falun	55	112
Gagnef	8	13
Hedemora	23	22
Ludvika	29	28
Smedjebacken	12	13
Säter	14	14
Totalt	192	298

Ekonomi

Utfallet för nämnden uppgick totalt till ett överskott på 0,1 mnkr. Omsättningen uppgick till 3,5 mnkr mot budget 3,3 mnkr och kostnaderna till 3,4 mnkr mot budget 3,3 mnkr. Eftersom gemensamma nämnden inte ska generera över- eller underskott så regleras resultat gentemot medlemskommunernas andelar i verksamheten.

Tjänster mnkr	2018			2017		
	Budget	Utfall	Avvik	Budget	Utfall	Avvik
Tillstånd, tillsyner	0,0	0,1	0,1	0,0	0,5	0,5

Medarbetare

Verksamheten har 4,0 årsarbetare som är anställda på socialförvaltningen och dessa handläggare ställs till gemensamma nämndens förfogande. Arbetsledning och administrativt stöd tillhandhålls genom socialförvaltningen i Falun. Under år 2018 har rekrytering av ny medarbetare skett utifrån att en medarbetare sagt upp sig. Personalen deltar i olika nätverksträffar och utbildningsinsatser anordnade av Länsstyrelsen Dalarna med handläggare från andra kommuner och får också under dessa träffar vissa fortbildningsinsatser och information inom området. Exempel på utbildningsinsatser som genomförts är "Ekonomisk granskning" och "Sanktioner Tobakslagen".

Utveckling/Framtid

En ny tobakslag beslutades under december 2018, Lag om tobak och liknande produkter (LTL) träder ikraft 1 juli 2019 och i och med detta upphävs både Tobakslag och Lag om elektroniska cigaretter och påfyllnings-behållare. Bestämmelserna gällande e-cigaretter och flertalet av reglerna kring tobak förs över till den nya lagen. Utredningar liknande de som idag genomförs vid ansökan om serveringstillstånd kan komma att kräva utökning av personal. De näringsidkare som redan anmält försäljning av tobak måste göra en ny tillstånds-ansökan under 2019. Detta kommer att med stor sannolikhet innebära en kraftig arbetstopp då utredningstid för varje ansökan måste avsättas. Det föreslagna tillståndsförfarandet för tobaksförsäljning kommer att medföra ökade hanteringskostnader för kommunerna. Dessa kostnader bedöms kunna finansieras fullt ut genom ansökningsavgifter.

ATL-kontorets avgiftsuttag bör ses över då kommunen enligt den nya lagen få ta ut avgift för följande:

- Prövning av ansökan om försäljningstillstånd
- Tillsyn av detalj- och partihandlare med försäljningstillstånd
- Tillsyn av handlare som anmält försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

Nämndens uppdrag

Den gemensamma nämnden (GNU) består av Falun, Borlänge, Ludvika, Gagnef, Hedemora och Sätters kommuner. Den gemensamma nämndens uppgift är att på grundval av samarbetsavtal, reglemente och fastställd gemensam upphandlingspolicy och med stöd av Upphandlingscenter (UHC) svara för alla upphandlingar med undantag av direktupphandlingar och byggtreprenader samt LOU:s (Lag om offentlig upphandling) tjänstekategori 24 Under-visning och yrkesutbildning, tjänstekategori 25 Hälsovård och socialtjänster, samt tjänstekategori 26 Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet där medverkan från föreningslivet är aktuell. Verksamheten leds politiskt av en gemensam nämnd för upphandlings-samverkan (GNU), som består av en ledamot från varje samverkande kommun.

Verksamhet - väsentliga händelser

- Fortsatt hög efterfrågan på erbjudna tjänster. Rekord i antal beställda upphandlingar och annonseringar. En tydlig trend är att fler upphandlingar avser digitalisering och teknik inom välfärdstjänster. Även fler läns-gemensamma upphandlingar.
- Ökad andel upphandling med socialt ansvarsfull upphandling. UHC har ställt sysselsättningskrav i 47 olika offentliga upphandlingar samt genomfört 5 reserverade upphandlingar.
- Genomförande av UHC-dagar 2018 i samverkande kommuner för beställare/sakkunniga/politiker samt leverantörsträffar och tidig dialog med företagare i kommunerna.
- Utbildningsinsatser inom både direktupphandling och farliga förmåner (mutor och jäv) för några kommuner har genomförts.
- UHC har deltagit i projekt Upphandlingsdialog Dalarna som utifrån regionala behov förmedlar kunskap och ger metodstöd vid upphandling, främst till mindre företag.
- GNU har haft fyra sammanträden under året. Samrådsgrupp för UHC har haft fyra möten under året och Lokala upphandlingsgrupper (LUG) har samlats ett antal gånger per kommun.
- Inom ramen för LUG diskuterar företrädare för respektive kommunkoncern gemensamma upphandlingsfrågor och utveckling med företrädare för UHC.
- GNU har fastställt ny nämndplan med sex inriktningsmål. Nämndplanen visar på mål och riktning och de viktigaste prioriteringarna för perioden 2019- 2021.

Ekonomisk analys

Totalt för nämnden (mnkr)	2018		2017
	Utfall	Budget	Utfall
Kommunbidrag	13,8	13,8	13,4
Övriga interna intäkter	0,0	0,0	0,0
Externa intäkter	1,7	1,0	1,8
Summa intäkter	15,5	14,8	15,2
Löner och PO	-11,5	-12,2	-10,4
Övriga personalkostnader	0,0	0,0	-0,0
Hyra	-0,3	-0,3	-0,3
Kapitalkostnader	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga kostnader	-3,6	-2,2	-4,4
Summa kostnader	-15,5	-14,8	-15,2
Resultat	0,0	0,0	0,0

Högre externa intäkter än budgeterat på grund av mer sålda tjänster avseende direktupphandling och annonsering. Fler samordnade upphandlingar där några icke samverkande kommuner har anslutit t.ex. dalagemensam e-arkivupphandling och strategiska livsmedelsupphandlingar. Externt konsultstöd har därför köpts in som medfört högre övriga kostnader.

Nyckeltal/verksamhetsmätt	Utfall 2018	Utfall 2017
Upphandlingar/uppdrag	182	184
Överprövningar	9 (4,9%)	14 (7,6%)
Anbud per upphandling	3,7	4,1
Antal anställda	16	17
Sjukfrånvaro	5,19%	10,28%

Framtiden

- Fr.o.m. den 1 januari 2019 utökas uppdraget för nämnden (UHC) med tre nya avtals- och kategoriområden. Avser i huvudsak upphandling avseende sociala tjänster och hälsovård samt undervisning och yrkesutbildning. Inför detta sker rekryteringar samt bildande av ett nytt upphandlingsteam på UHC.
- Upphandlingsstöd till kommunerna avseende utbildning, direktupphandling, annonserings-tjänster och byggtreprenader bedöms komma att öka.
- Upphandling ska ses som ett strategiskt verktyg för att även nå andra samhällsmål än de rent ekonomiska. UHC ska verka för att relevanta sociala, etiska och miljökrav ställs i varje upphandling.
- Några dalakommuner har visat ett intresse kring samverkan vid offentlig upphandling. Ett alternativ

är att ansluta till Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan.

Räddningstjänsten Dala Mitt (RDM)

Räddningstjänsten Dala Mitt (RDM), som är ett kommunalförbund, svarar för räddningstjänsten i Borlänge, Gagnef, Falun och Sätters kommuner. Medlemskommunerna har drygt 130 000 invånare tillsammans. Verksamheter som bedrivs, förutom att släcka bränder, är bl a utbildningar i brandskydd och säkerhet, utreder olyckor, kartlägger och följer upp risker för att uppnå

- Att färre olyckor ska inträffa
- Att färre ska omkomma vid olyckor
- Att färre ska skadas och mindre ska förstöras vid olyckor

Årets viktigaste händelser

- Året har bland annat präglats av arbetet med en utökning av förbundet med en kommun. Ludvika kommun ansökte om medlemskap i Räddningstjänsten Dala Mitt med inträde senast årsskiftet 2018/2019. Direktionen förordar detta och ser betydande fördelar med en utökning av RDM med en eller flera kommuner. Sammanfattningsvis är de mest betydande fördelarna ett bättre skydd för invånarna, lägre kostnader samt större möjligheter för personalen.
- Våren 2018 inträffade den största vårfloden sedan RDM bildades. Berörda kommuner i Dalarna arbetade tillsammans med RDM på ett förtroendegivande och effektivt sätt i förberedelserna inför och under vårfloden.
- Under sommaren var det extremt torrt och varmt väder med ett stort antal markbränder som följd, inom RDBs område inträffade 130 markbränder under maj-juli. Samtidigt som våra personalstyrkor hanterade dessa hade vi personal i insatser utanför vårt eget område, där kommuner drabbats av många stora skogsbränder.

Verksamhet

Kostnaderna för räddningstjänst ökar i området. Orsaken är framförallt den ökande befolkningen. Både invånarantalet i våra medlemskommuner och de människor som tillfälligt besöker våra medlemskommuner ökar. Det gör att antalet insatser ökar. Förutom arbetet med räddningstjänstinsatserna har också RDM startat och genomfört det första året av den nya utbildningen GRiB, Grundutbildning för Räddningspersonal i Beredskap, på

uppdrag av MSB. En utbildning som inte bara är inkomstbringande utan också ger ett stort mervärde, goodwill, för RDM.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2018	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	22,3	12,1
Verksamhetens kostnader	-130,2	-113,3
Kapitalkostnader	-6,2	-5,9
Rörelseresultat	-114,1	-107,1
Anslag	116,4	106,0
Finansnetto	-0,5	-0,7
Årets resultat	1,8	-1,8

Balansräkning (mnkr)	2018	2017
Anläggningstillgångar	49,1	42,5
Omsättningstillgångar	30,8	36,7
Summa tillgångar	79,9	79,2
Eget kapital	4,8	3,0
Avsättningar	46,6	44,9
Kortfristiga skulder	28,5	31,3
Summa skulder och eget kapital	79,9	79,2

Ekonomi

De händelser som präglat 2018 års verksamhet har naturligtvis haft stora konsekvenser i det ekonomiska utfallet, både på intäkter och framför allt på kostnader. Arbetet med att mildra vårflodens verkningar genererade stora kostnader i både arbetstid och materiel. De många skogsbränderna i RDMs verksamhetsområde och i närliggande kommuner, innebar extrem ökning av personalkostnader och förbrukning av materiel som i sin tur måste återanskaffas. En del av kostnaderna har täckts av specifika bidrag från kommuner och stat. Den löneglidning som orsakats av ett program om fyra år som startade under 2016 med extra löneökning utöver avtalet med 300 kronor per månad för flertalet brandmän har enskilt drivit upp kostnaderna med ca en miljon kronor fram till och med 2018. Även 2019 finns programmet kvar. Arbetet med att införliva Ludvika kommuns räddningstjänst har krävt kostnader i form av projektledare och andra

kostnader som varit direkt kopplade till sammanslagningen.

Måluppföljning

Det totala antalet larm har minskat något under 2018 jämfört med föregående år. Minskningen beror till största delen på att antalet sjukvårdslarm halverats under året. Antalet räddningstjänst-uppdrag har dock ökat något under året. I årsstatistiken framgår tydligt att en ökning av antalet mark och skogsbränder ökat under året. Även antalet drunkningstillbud ökade kraftigt under året med största sannolikhet beroende på det varma vädret.

Utveckling/framtid

- Det ökande antalet av brand i byggnad måste följas och analyseras för att se vilka förebyggande åtgärder som måste vidtas för att vända den negativa trenden.
- Samarbetet med medlemmarna för upprättande av nästa generations handlingsprogram bör startas inom kort. Ludvika kommun tas med i det arbetet.
- För bättre måluppfyllnad bör RDM ingå i BRÅ hos Borlänge kommun eller likvärdigt forum.

Revisionsberättelse för år 2018

Vårt uppdrag och ansvar:

Vi av kommunfullmäktige valda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits av kommunstyrelsen och nämnderna. Utsedda revisorer har granskat verksamheten i de gemensamma nämnderna och kommunalförbund. Valda lekmannarevisorer har granskat kommunens bolag.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivits i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och för återredovisningen till kommunfullmäktige av hur de fullgjort uppdraget. *Vårt ansvar enligt kommunallagen* är att granska verksamhet, redovisning, intern kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag.

Våra genomförda granskningar:

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, enligt av kommunfullmäktige fastställt revisionsreglemente och enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Granskningens omfattning, inriktning, förslag och synpunkter redovisas i vår bilaga.

Granskning enligt god ekonomisk hushållning:

Vi skall utifrån kommunallagens bestämmelser, om god ekonomisk hushållning, bedöma om resultatet i bokslutet är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som kommunfullmäktige beslutat om. Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2018 är uppfyllda. Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Kommunen står inför stora utmaningar både verksamhetsmässigt och ekonomiskt och behöver därför fortsatt verka för att uppfylla kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt och samordningsansvar är särskilt viktig för att kommunen ska kunna arbeta långsiktigt med effektiviseringar och verkställa kommunfullmäktiges mål.

Vi tillstyrker

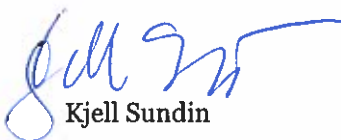
att kommunstyrelsen, nämnderna, de gemensamma nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2018.

att kommunens årsredovisning för år 2018 godkänns.

Gagnef 24 maj 2019

Gustav Wallheden

Kjell Sundin

Kjell Andersson

Jaak Kerstell

Dan Hallin